

*Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!*

Serving in Ohio and nationwide over 150,000 American Slovenians
No. 47 (USPS 024100)

AMERICAN HOME — — AMERIŠKA DOMOVINA —

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

AMERIŠKA DOMOVINA, NOVEMBER 22, 1990

ISSN Number: 0164-680X

50¢

Slovenian Parliament President Dr. France Bučar's Cleveland Visit Deepens Mutual Understanding

Dr. France Bučar, President of the Parliament of the Republic of Slovenia, made an official visit to the City of Cleveland on November 2 - 5, 1990. His visit to Cleveland was hosted by the Slovenian American Heritage Foundation (Slovensko ameriški kulturni svet).

The SAHF sought to make Dr. Bučar's visit to our city as comprehensive as possible and to help ensure he would meet with representatives of as many Slovenian American groups as possible. This was also the wish of Dr. Bučar and of the government of Slovenia. Since Dr. Bučar was in Cleveland for only about two and one-half days, following trips to Chicago, Washington, D.C., and Toronto, Canada, a very hectic itinerary resulted, which most certainly left Dr. Bučar quite exhausted.

Dr. Bučar was greeted Friday evening, November 2, at Cleveland Hopkins Airport by a delegation of representatives from the Slovenian American community. Also present was Matjaž Jančar, Yugoslav Consul General in Cleveland. Dr. Bučar received a bouquet of red carnations from Florence Unetich and Mary Marsic, who were dressed in Slovenian national costume.

August B. Pust welcomed Dr. Bučar in behalf of the City of Cleveland. August also helped arrange details at the airport. Accompanying Dr. Bučar on his visit was Matjaž Kovačič, Secretary of the Committee on Foreign Affairs of Slovenia's parliament. Dr. Vladimir Rus and Dr. Rudolph

(Continued on page 2)

At the conclusion of Dr. Bučar's address at the Slovenski Večer, Anthony Hiti thanked him for his visit to Cleveland. Joyce Ann Hribar presented Dr. Bučar with a personal memento of his visit, while members of SNPJ Circle 2 had earlier given him a bouquet of red carnations with a ribbon embodying the colors of the Slovenian flag: white, red and blue.

"Slovenia Flood Relief Fund" Established to Assist Victims

As reported in the American Home, on November 1 and 2 Slovenia was hit by devastating floods that caused damage approaching a billion dollars. Floods and hundreds of landslides caused by them destroyed or seriously damaged thousands of homes, buildings, bridges, and roads. In the hardest hit areas, recovery will take a year or more.

As they have done many times in the past, so too in the wake of these floods Slovene Americans have responded. Last week a special "Slovenia Flood Relief Fund" was established at the First Federal Bank of Cleveland, 1215 Superior Ave., Cleveland, OH 44114. Those wishing to donate to this effort may make their checks payable to that account. The funds will be forwarded to the Red Cross of Slovenia, which has opened an account for donations in hard currency. While your checks will be your receipt, in fact every donation will be acknowledged. Any costs involved in operating the relief fund will be born by the Alliance of Slovenian Americans, so that 100% of the donated money will be received in Slovenia.

If you have any questions, you may contact Florence Unetich (216) 481-0830 or Dr. Rudolph M. Susel (216) 361-4088 (days) or 481-5005 (evenings). What is important is that you contribute to the flood relief effort, whether you do so through the "Slovenia Flood Relief Fund" or by any other means that is or may become available. The cause is a worthy one.

Dr. Rudolph M. Susel

Among the many meetings Dr. Bučar had with local Slovenian Americans, one of the most pleasant surely was with the ever cordial and friendly Bishop A. Edward Pevec. Shown above are those who were present at Borromeo Seminary for this occasion. From the left: Charles Ipavec, Dr. Mate Roesmann, Dr. Vladimir Rus, Matjaž Kovačič, Bishop Pevec, Dr. Bučar, Ann Opeka, and Joyce Ann Hribar. Standing behind Dr. Bučar and Ann is Mr. Koci, who was Dr. Bučar's bodyguard during the visit.

(Photo courtesy of Anthony Hiti)

Iz Cleveland in okolice

Fantje na Vasi vabijo —

Pevski zbor Fantje na vasi bo sodeloval 30. novembra v dvorani Palace v središču Cleveland na drugem letnem International Holiday Folk Festival. Program se bo pričel ob 7.30 zv., na njem pa sodelujejo poleg Fantov kulturne skupine več lokalnih narodnostnih skupin. Vstopnice so po \$10 za odrasle in \$8 za upokojence oz. »senior citizens« in otroke. Vstopnice v predprodaji po \$8 ima Tomaž Sršen od Fantov in ga lahko pokličete na 352-7455. Prebitek festivala je namenjen Nationalities Services Centru v mestu, ki pomaga novim priseljencem iz tujine. Pred leti je bil predsednik tega Centra rojak dr. Karl B. Bonutti, med tistimi, ki jih je za njih zasluge Center počastil, je August B. Pust. Vstopnice dobite tudi pri Playhouse Square (241-6000) ali preko Ticketrona.

Seja —

Klub upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. ima sejo v sredo, 28. novembra, ob 1. pop. v SND na E. 80 St.

V spomin pok. moža —

Ga. Vida Sfiligoj, Willoughby Hills, O., je poklonila \$85 v podporo našemu listu v spomin moža Venceslava Sfiligaja, ki ga vsi, ki so ga poznali, zelo pogrešajo. Hvala lepa!

Tarok turnir —

V soboto, 24. nov., po Zahvalnem dnevu, bo v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti ob 7. zv. tarok turnir. Vsi tarokisti vabljeni.

Praznovanje —

Članstvo društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ je lepo vabljeni na praznovanje praznika Kristusa Kralja v nedeljo, 25. novembra. Sv. maša bo v cerkvi sv. Vida ob 10.30. Po cerkvenem opravilu bo za člane društva v šolski dvorani brezplačno kosilo. Prijave so potrebne.

Upokojenci Slov. pristave —

Sestanek Kluba upokojencev Slovenske pristave bo v sredo, 28. nov., ob 1.30 pop. v Slov. domu na Holmes Ave.

Prodaja potic —

Kr. št. 2 Progresivnih Slovenc Amerike ima tudi letos prodajo potic in sicer v sredo, 12. decembra. Prednaročila so nujna. Vse potice so po zelo zmerni ceni, \$8.50 za vsako. Običajno morajo pridne članice nehati z naročili, ker pa ne zmorejo vseh prošenj, zato svetujemo, da pokličete čim prej Marge Kaus (585-2603) ali pa Josephine Turkman (531-3595). Naročene potice boste dobili med 10. dop. in 2.30 pop. 12. dec. v prizidku SND na St. Clair Ave.

Polka zabava —

Jutri, Zahvalni dan, je pričetek tridnevne polka zabave, ki jo vsako leto organizira radijski napovedovalec Tony Petkovsek s svojimi sodelavci. Letos bo ta festival prvič v središču Cleveland, v hotelu Stouffer's Tower City na Public Squaru, pričel se bo ob 5. pop. in trajal tja do 2. zj. Kot kaže, bo udeležba zelo velika. Tudi v petek in soboto so predreditve, o njih smo v našem listu že poročali, več boste zvedeli v četrtek, če boste prišli na ta izjemni dogodek. Naj omenimo, kar je že bilo objavljeno, da bo s 1. januarjem prenehala g. Petkovškova trgovina na E. 185, plošče in kasete pa bodo prodajale pri Polka Hall of Fame v Euclid Civic centru. G. Petkovšek bo pa še vodil svoje radio oddaje.

Za pomoč poplavljencem —

Da bi rojaki in rojakinje v ZDA pomagali številnim žrtvam poplav v Sloveniji, delujeta vsaj dve nabirk. O eni berete na tej strani v angleškem delu, o oben pa v slovenskem delu na str. 8. Pri eni ali drugi nabirk ste lahko gotovi, da bo denar prišel na pravo mesto, najbolj važno pa je, da prispetate.

Že za Silvestrov večer —

Za Silvestrov večer (31. dec. seveda), bo tudi letos priredil silvestrovjanje Baragov Dom. Začetek bo ob 7h zv., servirana bo dobra večerja, igrat za ples bo orkester. Naprošeni ste, da si nabavite vstopnice že v predprodaji (po \$10). Poklicite Baragov Dom na 881-9617 za rezervacijo.

Tudi v Nevburgu —

Slovenski narodni dom na E. 80 St. v Nevburgu priredi silvestrovjanje. Za ceno \$55 za par in \$30 za posameznika boste dobili dobro večerjo, steklenico žgane pijače in vse potrebno za praznovanje prihoda novega leta, igrat pa bo Joey Tomsick orkester. Po 12. uri pa še dobite zajtrk. Za rezervacijo in več informacije, kličite 341-7540, 341-6136, po 5. uri pa 641-9664.

Belokranjci podpirajo AD —

Belokranjski klub, ki letos obhaja svojo 25-letnico, je 10. novembra imel lepo martinovanje v SND na St. Clairju. V podporo našemu listu pa je klub poklonil \$100, za kar se vsem veselim Belokranjecem iskreno zahvalimo!

80. obletnica ADZ —

To soboto bo z večerjo in plesom v SND na St. Clairju 80. obletnico ustanovitve Ameriška Dobrodelen Zveza, organizacija, ki vsestransko podpira naše slovenske ustanove. Čestitamo!

(Continued from page 1)

M. Susel drove Dr. Bučar to the Stouffer's Tower City Plaza Hotel on Cleveland's Public Square. Accommodations for Dr. Bučar and his party, which included a personal bodyguard, were made by Tony Petkovsek, whose 29th Thanksgiving Day Polka Party will be held at the hotel this Thursday afternoon and evening.

All who welcomed Dr. Bučar at the airport gathered in the hotel for conversation and a getting-acquainted meeting with him. In spite of being at the end of a very long day, Dr. Bučar was courteous and very friendly and relaxed, as was Mr. Kovačič.

Dr. Bučar's first meeting on Saturday, November 3, was a breakfast with members of the Cleveland Federation of Slovenian National Homes at the Slovenian Society Home in Euclid. Arrangements for this were made by Charles Ipavec. Then Dr. Bučar visited the Slovenska Pisarna in the Baragov Dom on St. Clair Avenue, where Mr. Joseph Melaher and others acquainted him with that facility.

Next Dr. Bučar, who was accompanied throughout his visit by Mr. Kovačič, came to see the American Home Printery, where he was greeted by American Home owner James V. Debevec and Slovenian editor Dr. Rudolph M. Susel. The next stop was in Euclid, at the headquarters of the Slovenian-Style Polka Music Hall of Fame.

From there Dr. Bučar came to visit the Slovene Home for Aged. He was accompanied by this writer, Joyce Ann Hribar and Ann Opeka. Dr. Susel, a member of the Home's Board of Trustees and former Board president, received Dr. Bučar and provided information about this unique facility. Dr. Bučar was very impressed with the SHA and expressed his pride in the Slovenians who established and continue to maintain this important institution. (Ed. note: Anthony Hiti also is a member of the SHA Board of Trustees.)

Saturday afternoon, Dr. Bučar gave a live interview on the Slovenian radio program hosted by Tony Petkovsek. Dr. Bučar discussed the work under way in parliament to write a new constitution for Slovenia and described some of the economic and political challenges Slovenia faces as it moves toward complete sovereignty.

On Saturday afternoon, Dr. Bučar had an audience with Bishop A. Edward Pevec, Auxiliary Bishop of Cleveland, at Borromeo Seminary in Wickliffe, Ohio. After a friendly discussion, Dr. Bučar asked Bishop Pevec to remember Slovenia in his prayers and, more importantly, to pray for unity among Slovenians living in Cleveland.

Dr. Bučar then traveled to the Slovenska Pristava and remained there the rest of the afternoon.

Ohio's new Governor-elect George V. Voinovich made a special effort to visit the Slovenian National Home during the Slovenski Večer. He spent about ten minutes in conversation with Dr. Bučar and emphasized his personal interest in the welfare of Slovenia. He said that as Governor he would do all he could to promote trade and other ties with Slovenia and would make another visit there — his third — as soon as feasible. Between Voinovich and Dr. Bučar is American Home Slovenian editor Dr. Rudolph M. Susel. Visible behind Voinovich is Dr. Vladimir Rus.

In the evening, Dr. Bučar's very full day was completed with a reception given in his honor by Consul General Jančar. This event was attended by some of the most important leaders of Slovenian American organizations.

Sunday, November 4, was no less full for Dr. Bučar and his party. On Sunday morning, Dr. Susel drove Dr. Bučar and Mr. Kovačič to the offices of the American Mutual Life Association, where he had a chance to see this facility and meet with a number of the members of the Board of Directors, lodge secretaries and other guests.

From AMLA, Dr. Bučar was brought to St. Vitus church to attend Slovenian language mass. Afterwards he met with members of the Slovenian American Council.

Dr. Bučar then met with members of the Alliance of Slovenian Americans, the Progressive Slovene Women of America and other guests at a brunch at the Slovenian Workers' Home. Dr. Bučar made a brief address, explaining recent developments in Slovenia and the work of the new government there.

His remarks were followed by a thought provoking question and answer period. When asked what Slovenian Americans might do to assist Slovenia, Dr. Bučar responded that, most importantly, they must maintain and strengthen their own community here. An increased sense of Slovenian consciousness in America would make the efforts of Slovenia more visible and better understood. This would help Slovenia attain its goals more easily. To this end, Dr. Bučar again stressed the importance of unity among all Slovenians in Cleveland.

On Sunday evening, Dr. Bučar was the guest of honor at the historic Slovenian National Home on St. Clair Ave. in Cleveland. About 400 guests enjoyed a traditional Slovenian dinner and cultural program, which featured the Glasbena Matica Chorus under the direction of Mary Ashamalla and the Slovenian Junior Chorus of Circle 2, SNPJ, which was led by its director, Cecilia Dolgan. Mrs. Dolgan presented a beautiful

rendition of France Preseren's "Zdravljica," which has been adopted as the new national anthem of Slovenia.

Many local government officials were in attendance to meet Dr. Bučar and present him with proclamations and other recognition. They included: former Cleveland Mayor and on November 4 not quite yet Governor-elect of Ohio George V. Voinovich and his wife Janet (Mr. Voinovich's mother was also among the guests and he made it a point to introduce Dr. Bučar to her); Timothy Hagan, President of the Cuyahoga County Board of Commissioners; Ron Suster, an Ohio State Representative; Edward Jerse, a member of the Euclid City Council; and August B. Pust, who represented Cleveland Mayor Michael White.

Cuyahoga County Auditor Timothy McCormick presented Dr. Bučar with a copy of the American Declaration of Independence, recalling in his remarks the unique ties between Slovenia and the United States in the development of democracy. McCormick explained how Thomas Jefferson's knowledge of the installation ritual of the Dukes of Carinthia was an intellectual foundation for his development of the idea of the sovereignty of the people expressed in the Declaration. McCormick expressed his hope that Slovenia and the United States would continue this exchange of democratic principles in the future.

Dr. Bučar then took the stage to address those present. He gave a brief account of the events which led to the development of democracy in Slovenia and addressed the many struggles Slovenia faces as it moves toward political and economic sovereignty. Dr. Bučar outlined several goals the Slovenian Parliament hopes to achieve as it writes a new constitution for the country. He also discussed Slovenia's changing relationship with Yugoslavia, as well as its potential new role among the other European nations.

Dr. Bučar concluded his address by again stressing the importance of unity among all Slovenians and his desire for continued mutual cooperation

between Slovenian Americans and Slovenia.

Following a farewell lunch with members of the Slovenian American Heritage Foundation on Monday, November 5, Dr. Bučar and his party returned home to Slovenia.

As the above indicates, Dr. Bučar really did have a very intense visit among us. In fact, more could be written about each of his meetings. We know he received a very thorough in-

sight into our local community and are confident this will be of use to everyone concerned.

The Planning Committee of the SAHF would like to thank everyone who assisted and cooperated with it during Dr. Bučar's visit. We of the committee especially want to extend our sincerest appreciation to all of you who attended the Slovenski Večer.

Anthony Hiti

Coming Events...

Wednesday, Nov. 21

Club of Associations members sponsor Pre-Thanksgiving Jam Session from 8 p.m. till ?? at the Slovenian National Home St. Clair clubroom. Sandwiches and refreshments.

Thursday, Nov. 22

Tony Petkovsek's Annual Polka Party at Stouffer's Tower City Hotel, public square downtown Cleveland from 5 p.m. to 2 a.m. with free parking for advance ticket holders. Tickets at Tony's Polka Village, phone (216) 481-7512.

Friday, Nov. 23

Post Thanksgiving Cabaret Dance with Full Ballroom for Dancing featuring Jeff Pecon and the Slogars and Meisner Bands at Slovenian National Home on St. Clair. For tickets call 361-5115.

Friday, Nov. 23

Collinwood Slovenian Home 8th Annual After Thanksgiving Dance with music by Johnny Vadnal.

Sunday, Dec. 9

AMLA Children's Christmas Party at Slovenian National Home.

VISIT US!

VILLA ROSA
Pizza / Restaurant

(Located at Andolsek Plaza)
853 E. 185 St. - Cleveland

Our dining room is open to serve you
Monday thru Thursday 11 a.m. until 11 p.m.
Friday & Saturday from 11 a.m. until 1 a.m.
We are open on Sunday from 1 p.m. - 11 p.m.

You can order Take-Outs 486-5545

Besides English, Slovenian is spoken!

NARAVA DAJE NAJBOLJŠE
RADENSKA »TRI SRCA«

WHOLESALE
RETAIL

CANDLES, MARTIRAKIA
BOUBOUNIERIS

ATHENS PASTRIES
AND IMPORTED FOODS

Wines...Olives...Feta...Gyro...Fillo...Homemade Baklava

2545 Lorain Ave.
Cleveland, Ohio 44113

George & Becky Alex
(216) 861-8149

Loncar's attitude inspires teammates

by Joe Magill

The News Herald, Nov. 8

There are many red-letter days on the calendar of Lake Catholic's drive to the state football playoffs, but perhaps none as important as last May 30.

That's when junior linebacker Marty Loncar showed he was willing and able to go to the wall for his team and his teammates.

Loncar suffered a serious break in the bone above his right ankle in last year's game against Elyria Catholic. That started him on a trek of intense rehabilitation that has seen him return to his accustomed leadership role entering Saturday's 7 p.m. Division III showdown with Youngstown Mooney at Warren's Mollenkopf Stadium.

"We run a physical fitness test the week before finals, and we do like a decathlon, with half the events one day and a half the next," Lake coach John Gibbons said. "The very last event is the mile run, and he beat everybody on

the team. He was way behind, but he put on a big kick and barely won."

"There was a standing ovation from everybody on the team. He gave the team an example that did more than anything I could say. I think that had a lot to do with how things have gone this season."

At the risk of becoming too melodramatic, it's not as if Loncar overcame cancer. He didn't battle incredible odds to play a game he was told he'd never play again.

But he did suffer through a frustrating stretch of surgery and rehabilitation, including having a four-inch plate and six metal screws inserted into his leg and then subsequently removed. He wore a cast two different times, once for eight weeks and later for another six weeks.

"It wasn't much fun," Loncar said. "But I never thought I wouldn't play again. The doctor told me everything would be fine once I had the surgery. Not once did I think about not playing."

"Once they said I could go, it

was fine. It was frustrating, because the doctor would say, 'Come back in two weeks,... Come back in two weeks.' It took so long. But once I was allowed to go, it was fine.

There were complications, however. The area developed a staph infection, and a chest tube was needed to administer antibiotics. Loncar, a two-way starter last year before the injury and this year as well, lost about 15 pounds, dropping all the way to 145.

With the support of his family, Loncar, an honors student, was able to come all the way back. Loncar said his father Matt, mother Breda, brothers Matt, Frank and Peter and sister Tanya were there for him every step of the way.

"My mom was a big inspiration for me," he said. "My whole family has helped me the whole time. They helped me get through it."

Throughout the episode everyone involved felt confident the linebacker/fullback would return.

"I knew that if it was possible, he would play again," Gibbons said. "There's something special about him. You could tell when it happened how much respect everybody had for him. You worry when anybody goes down, but nobody could believe it when he went down. He commanded so much respect."

He still does. At 5-foot-11, 170 pounds, Loncar is small for a linebacker. But in last week's 29-6 playoff victory over Wickliffe, he was a one-man wrecking crew with an interception, a fumble recovery and several tackles.

Loncar's abilities are such that he's used at all three defensive positions — lineman, linebacker and defensive back — in the course of a game. He finished the regular season with three interceptions and also is among the team leaders in tackles, sacks and quarterback hurries.

"We call him our hit man," Gibbons said. "His position is the axe linebacker, which is self-explanatory. He's an outstanding blitzer and tackler, and we also use him in man-to-man pass coverage."

Offensively, Loncar led the

Cougars with 403 yards rushing, averaging 5.7 yards per carry. He also led the team with nine touchdowns during the regular season and added

two more against Wickliffe.

"When we get down close," Gibbons said, "I just tell him to go in there and score, and he does."

Fax: 508-526-1657
Tel.: 508-526-1580

Order a Cake to be delivered

- FRESH -

for Birthdays, Celebrations,
Thank You, etc., - An ideal Christmas
or New Year Gift

Anywhere in Slovenia

and throughout YUGOSLAVIA, ITALY,
AUSTRIA, GERMANY, HUNGARY

Order by phone: INTERCAKE
1-800-626-6331

Visa, Mastercard,
American Express Cards accepted

Allow 5 working days for delivery.

100% FREE Freedom CHECKING

- No ATM Fees
- No Monthly Fees
- 200 Free Checks
- Unlimited Check Writing
- No Minimum Balance Required
- No Strings Attached

- Cleveland 920 E. 185th St. 486-4100
- Cleveland Hts. 1865 Coventry Rd. 371-2000
- Euclid 1515 E. 260th St. 731-8865
- Mayfield Hts. 1351 SOM Center Rd. 473-2121
- Parma Hts. 6650 Pearl Rd. 845-8200
- Pepper Pike 3637 Lander Rd. 831-8800
- Richmond Hts. 27100 Chardon Rd. 944-5500
- Shaker Hts. 20200 Van Aken Blvd. 752-4141
- South Euclid 14483 Cedar Rd. 291-2800
- Willoughby Hills 2765 SOM Center Rd. 944-3400

METROPOLITAN
SAVINGS BANK

Your Friendly Neighborhood Bank

Metropolitan Savings Bank of Cleveland • Member FDIC

TIM McGREW

We serve residential

and

commercial customers with a
rainbow of colors: All Heights areas,
Willoughby, Willowick, Euclid,
Richmond Heights, Painesville,
Mentor, Solon and Madison.

To refresh and beautify your
home with a new carpet,
call us at

Shore Carpet

854 E. 185 ST., CLEVELAND
Residential and Commercial

STORE HOURS

Mon., Tues., Thurs. 9:00-8:00
Wed., Fri., Sat. 9:00-5:00

531-0484

FREE HOME
ESTIMATES

Death Notices

JEAN BRODNIK

Services for Jean Brodnik, 67, of Richmond Heights, a retired employee of General Motors, was at 10 a.m. Tuesday, Nov. 20 at Holy Cross Church, Lake Shore Boulevard and East 200th Street, Euclid.

Mrs. Brodnik died Friday in Euclid, the victim of an automobile accident.

She worked at the Coit Road plant of the Fisher Body division of General Motors for 38 years before retiring in 1983. She belonged to the Court of Mary - Holy Cross Church, Euclid; KSKJ Lodge St. Mary Magdalene No. 162; Slovenian Women's Union of America Branch 50; and St. Vitus C.W.V. Ladies Auxiliary Post 1655 who stood honor guard for her at the funeral home. The St. Vitus Catholic War Vets and Auxiliary prayed the rosary, led by Rev. William Jerse, at the funeral home. Bishop A. Edward Pevec was at the Funeral Mass along with Rev. Victor Tomc and Rev. Victor Cimperman. The church was completely filled. Slovenian Women's Union Branch 50 Marie Prisland Cadets stood honor guard in the church.

Survivors are her husband of 43 years, Anthony; sisters Valerie Baznik and Sister Margaret Per, S.N.D.

Mother, Mary (Biaggio) Per; father, John Per; and brother, Stanley Per, are deceased.

Friends called at Crobaugh Funeral Home in Euclid. Burial was in Calvary Cemetery in Cleveland.

The family suggests contributions be made to the Sisters of Notre Dame, Chardon, or Our Lady of Lourdes Shrine, Euclid.

JOHN GRABNAR

Services for John Grabnar, 77 of Cleveland, a self-employed carpenter with sons and daughters living in Lake County and Euclid, were at 10 a.m. Wednesday, Nov. 21 at St. Jerome's Church, 15000 Lake Shore Blvd., Cleveland.

Mr. Grabnar died of a heart attack on Saturday at Meridia Euclid Hospital in Euclid.

Born April 25, 1913 in Cleveland, he was a lifelong resident of the city. He was a member of the Slovan Men's Singing Chorus and Club Ljubljana.

Survivors are wife, Justine (Okorn); sons, John of Kirtland and Jerome of Euclid; daughter, Justine Vogrin of Willoughby Hills; seven grandchildren; three great-grandchildren.

Friends called at the Zele Funeral Home, 452 E. 152nd St., Cleveland. Burial was at All Souls Cemetery in Chardon Township.

Donations may be made in his name to the Slovene Home for the Aged, 18625 Neff Road, Cleveland, 44119.

Anton M. Lavrisha

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax-Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Average Life May Reach Limit at 85

Americans' average life expectancy, which has jumped to more than 75 years from 47 years at the beginning of the century, may be approaching a maximum limit of 85 years, three medical specialists calculated.

Analyses of various vital statistics suggests that there is some kind of biological limit to a population's average life expectancy, two University of Chicago medical professors and a biostatistician at Argonne National Laboratory near Chicago reported in last week's issue of Science. While the longest any single human may be able to live is thought to be 120 years, the average life expectancy for an entire population appears to be 85 years at birth.

For Americans to reach this biological maximum would require cutting deaths from all causes by 55%, and deaths from diseases that afflict the elderly by 60%, they said.

In Memory

Please accept the enclosed check in memory of my parents, John and Jennie Znidarsic.

Mrs. Josephine Sadar

In Memory

Special thanks to Mrs. Vida Sfiligoj of Willoughby Hills, Ohio who donated \$85.00 to the Ameriška Domovina in memory of her husband, Venceslav Sfiligoj.

Donates \$100

Deepest and sincerest thanks to the Belokranjski Klub for their generous donation of \$100.00 to the Ameriška Domovina.

In Loving Memory

OF THE THIRD ANNIVERSARY of our dear husband, father, grandfather and great-grandfather

John Celestnik

Three years have passed since that sad day.
The one we loved was called away.
God took you home - it was His will;
But in our hearts you liveth still.

Sadly missed by:
Wife - Antonette
Son - John and Wife Marion
Grandchildren and Great-grandchildren

Cleveland, Nov. 22, 1990.

Coming Events...

Sunday, Dec. 2

Branch 47 Slovenian Women's Union yearly meeting and Potluck Christmas Party at 1 p.m. at Slovenian National Home in Maple Heights.

Sunday, Dec. 9

Slovenian Women's Union Branch 50 Dinner and Social at 1 p.m. at the Slovenian Workmen's Home, 15335 Waterloo Rd., Cleveland.

Tuesday, Dec. 11

PSWA Circle 2 Potica Baking Day. For poticas call 531-3595 weeks in advance.

Sunday, Dec. 16

St. Lawrence Lodge No. 63, St. Joseph Lodge No. 146 and St. Anne Lodge No. 150 Children's Christmas Party at Slovenian Hall on E. 80th St. at 3:00 p.m.

Monday, Dec. 31

Slovenian National Home, E. 80 St., New Year's Eve Party. Sit down meal with bottle of cheer, Music by Joe Tomsick, followed by Continental Breakfast. Donation \$55.00 a couple, \$30 single. Call 341-7540 or 341-6136 or 641-9664 after 5 p.m.

SHA Reminder

Slovene Home for the Aged Auxiliary members reminder: Please come to the Slovene Home for the Aged, 18621 Neff Rd., on Monday, Nov. 26 at 10 a.m. to decorate the Home for Christmas.

If you plan to come for lunch, please call Dorothy Urbancich to make reservations, 481-8985.

Meeting

The Slovenian Women's Union Branch 10 will meet on Wednesday, Nov. 28 at 1 p.m. at the Collinwood Slovenian Home. We will discuss plans for our annual Christmas Party to be held in January. Election of officers will take place and dues for 1991 will be collected. Please try to attend.

Check your policies and see if there is any change in beneficiary.

Happy, healthy holidays to all members.

Ann Stefancic

Thanks

Thanks to everyone for your prayers, cards, thoughts, flowers and support which made a big difference in Lois Ann's speedy recovery. She really enjoyed all the attention and admires her cards every day. God bless you all with good health.

Gene Drobnič
for Lois Ann

Arcraft Show

The annual Arcraft Holiday Studio Sale will be held on Sunday, Dec. 2 from 10 a.m. until 5 p.m. at the Arcraft Building, 2570 Superior Ave., 6th Floor, Cleveland (589-9371).

Among the arcrafts will be pottery and tile works by Daniel T. Postotnik.

WE KEEP THE TRADITION

Fanny's

American - Slovenian restaurant

353 East 156 St. - Cleveland, Ohio

Daily 7 a.m. to 8 p.m.,
Sundays 11:30 a.m. to 7 p.m.
Closed holidays

Family Owned and Operated for 44 Years.

Still Cooking the Way Grandma Made It

We wish all our customers and friends Happy Holidays

Call 531-1231 for the Daily Special

GRDINA-COSIC Funeral Homes

17010 Lake Shore Blvd.

1053 E. 62 St.

531-6300

431-2088

28890 Chardon Road

Willoughby Hills

944-8400

A TRUSTED TRADITION FOR 85 YEARS

ZAK-ZAKRAJSEK

Funeral Home

6016 St. Clair Ave.

Phone 361-3112 or 361-3113

• No Branches nor Affiliations •

Zachary A. Zak,
licensed funeral director

Zele Funeral Home

Memorial Chapel

452 E. 152 St.

Phone 481-3118

Addison Road Chapel

6502 St. Clair Ave.

Phone 361-0583

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo posrežbo.

BRICKMAN & SONS FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)

391-4000

(FX)

Carst-Nagy
Memorials
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the
Slovenian Community."

The American Slovene Club held their dinner meeting on September 4 at Dubrovnik Gardens Restaurant in Eastlake, Ohio. Enjoying the pleasant atmosphere and friendly company of fellow members are, left to right, Fran Hrovat, Helen Levstick, Mary Peterlin and Mamie Marin. (Photos by Emilee Jenko)

Good Friends are Eleanor Pavey, standing, and Pauline Burya.

Happy together are Dorothy Urbancich, Vicki Svetec, and Jayne Royce.

These distinguished ladies are Honey Vegel, Mary Marisch Grilc of Pompano Beach, Florida, Nettie Mihelich, and Bertha Richter. Mary was in Cleveland for the summer and was delighted to be with her favorite club.

Marie Orazem, Josie Ambrosic and Madeline Lebevec make a beautiful picture.

Recipes

PAN-FRIED CANDIED SWEET POTATOES

4 large sweet potatoes (3/4 pound each)
about 1/3 cup salad oil
confectioners' sugar (optional)

About 50 minutes before serving:

1. Peel sweet potatoes. Cut each sweet potato lengthwise in half, then cut each half lengthwise into 3 or 4 wedges.

2. In 12-inch skillet over medium-high heat, in 3 tablespoons hot salad oil, cook half the potato wedges in a single layer until golden brown on both sides, turning potatoes with pancake turner. Reduce heat to low; cover and cook 15 minutes or until fork-tender.

3. Remove potatoes from skillet to warm platter; keep warm while you cook remaining potatoes in remaining salad oil. Before serving, sprinkle potatoes lightly with confectioners' sugar, if you wish. Makes 8 accompaniment servings. About 170 calories per serving without confectioners' sugar.

PUMPKIN SQUARES

1 box yellow cake mix
1 stick butter
1 egg
Crumb above and put in 9 x 13 pan. Bake at 350° for 10 minutes, enough to set. Do not overbake. Save 1 cup for topping.
29 oz. can of pumpkin
4 eggs
3/4 c. sugar
1 tsp. cinnamon
1 5 oz. can evaporated milk

Mix ingredients and pour over slightly baked cake. Now use topping plus 1 tbs. melted butter and dot-drop over mixture.

Bake at 325° for 50 minutes. Can be garnished with cool whip or whipping cream.

This recipe was given to me by **Mary Jo Rom**. Seems everywhere I took it or served it, the pumpkin squares were a big hit.

I'd like to share the recipe with the readers of Ameriška Domovina.

Gene Drobnič

Note: Gene Drobnič baked this dessert for AMLA's St. Anne Lodge No. 4 meeting on Wed., Nov. 14 and it proved to be extremely well received.

CRANBERRY-ORANGE-PEAR RELISH

2 small oranges (peeled or unpeeled)
1 firm pear
1 pound fresh cranberries
1 1/4 cups sugar

Quarter oranges and discard center pit and seeds. Quarter pear and discard core and seeds. Pick over cranberries through a food chopper. Add sugar and mix well. Chill at least 1 hour.

Makes 3 to 4 cups.

WILD RICE STUFFING

1 package (6 ozs.) long grain and wild rice blend
1/2 cup chopped onion
1/3 cup chopped walnuts
3 tablespoons butter

Prepare the rice blend in a saucepan as directed on label, but reduce water to 2 cups and cooking time to 20-20 minutes. Sauté onion and walnuts in butter until onion is soft; stir into rice mixture. Cool before using to stuff neck cavity.

CHERRY PIE

Frozen pie shells make this recipe a snap to throw together.

Filling:
3 cans (16 oz. each) pitted, tart red cherries
1 cup sugar
1/4 cup quick-cooking tapioca
1 tablespoon lemon juice
1/2 teaspoon almond extract
Dash salt
2 frozen 9-inch pie shells, thawed

Streusel:

1 cup all-purpose flour
1/2 cup firmly-packed brown sugar
1 teaspoon cinnamon
1/3 cup butter or margarine, softened

Filling:

Drain cherries, reserving 1/2 cup juice. Combine all ingredients and let stand 20 minutes. Preheat oven to 400°F. Spoon filling into pie shells. Bake directly on a cookie sheet 35 minutes.

Streusel:

Meanwhile, in medium bowl combine flour, sugar and cinnamon. With pastry blender cut in butter or margarine until crumbly. Remove pies from oven; sprinkle on streusel and bake 10 more minutes or until bubbly.

FRUIT AND SAUSAGE STUFFING

1 pound sausage meat
1/2 cup butter
1 cup chopped onion
1 cup chopped celery
2 quarts bread cubes
2 cups cut-up mixed dried fruits
1 teaspoon marjoram
1 teaspoon salt
1/2 teaspoon pepper
1/2 teaspoon sage
1/2 cup water or turkey broth

Brown sausage meat in a large skillet, stirring with a fork. Remove meat to a large bowl, pouring off fat. Add butter, onion and celery to skillet and cook over medium heat, stirring, 5 minutes. Add bread cubes, turning to brown. Add mixture to sausage in bowl. Add remaining ingredients and toss until well mixed. Adjust seasoning to taste. Cool before using to stuff turkey.

Makes enough stuffing for a 12-pound turkey.

CARROT CAKE

1 package yellow cake mix
1 1/4 cups water
3 eggs
1/3 cup vegetable oil
2 teaspoons cinnamon
1/3 cup firmly packed brown sugar
2 cups shredded carrots
1/2 cup raisins (optional)
1/2 cup chopped nuts

Empty cake mix into a large bowl and add water, eggs, cinnamon, brown sugar and oil and blend until moistened. Beat 2 minutes at medium speed or if hand mixing beat vigorously 300 strokes. Fold in carrots, raisins and nuts. Pour batter into a generously greased 10-inch tube pan, a bundt pan or a 9x13-inch baking pan. Bake in a 350 degree oven about 45 to 55 minutes until cake top springs back when lightly touched. Cool 25 minutes upright in pan on a cooling rack before moving.

Anne Tomsick
Euclid, Ohio

Al Kopore, Jr.

Piano Technician
(216) 481-4391

AMLA — Insurance for the Entire Family

Medical Director, are as follows:

The American Mutual Life Association has an excellent Single Premium Whole Life Plan of insurance, whereby you make only one payment and have a fully paid-up life insurance certificate. It is issued from insurance age 0 thru 70, with a minimum insurance amount of \$2,000.00.

AMLA also offers a number of other insurance plans, including Whole Life and 20 Pay Life, both with Vanishing Premium features; Life with Educational Fund plans and Juvenile Term to age 25 plan for the youngsters, all designed to suit your individual requirements.

Non-medical application limits, after approval by the

Ages 0 — 35 ... \$25,000
Ages 36 — 45 ... \$15,000
Ages 46 — 55 ... \$ 7,500

Over 55, Medical Examination required.

For more information, please contact any AMLA lodge secretary or membership campaigner you know, or call, stop in or write to:

AMERICAN MUTUAL LIFE ASSOCIATION

19424 South Waterloo Road
Cleveland, Ohio 44119
Telephone: (216) 531-1900

6 Condensed and re-edited
by Stane J. Kuhar

From the baby Julian Alps down through the shores of the Adriatic Sea and across the plains and mountains in Belokrana through Prekmorska the many different and unique dialects of the Slovene language have been heard for over 500 years.

The development of an oral and written language allows a nation to express its thoughts and feelings in the context of its own unique environment and also the world around it.

For the Slovenes this development was a long process as was the case for other nationalities (e.g., Ruthenians in Eastern Europe). From the late 700s until the early 1500s the Slovene language was virtually non-existent due to the domination of the Slovenes by the Avars, Bavarians, Franks, and other Germanic tribes. During this time the Slovenes were also being attacked by the Turks and other European tribes.

By the mid-1500s the first significant development of the

Poetry of France Prešeren

France Prešeren,
Slovene Poet

Slovene language began to filter to the general populace through the writings of the bible and other religious works by Slovenes who had been influenced by the then occurring Protestant Reformation. It should be noted at this point that the technological breakthrough of the printing press also enabled the general public to have access to books that previously were only produced manually by a limited number of persons.

For the Slovenes the primary influence of writing the bible for the general Slovene public was Primoz Trubar.

The late 1500s saw the Counter-Reformation making stride in a revival of Catholicism in Western and Eastern Europe. This also included Slovenia. As with most other small nationalities at this time the native language was used mainly by the clergy and peasantry while being shunned by the upper class, such as the landowners, aristocrats, and government officials.

The beginning of the 1700s

Croatians Rally

On Saturday, Nov. 24 Americans of Croatian descent will gather before the Yugoslav Consulate, located at 1700 E. 13th St., Cleveland, to stage a rally, hopefully for the last time, demanding a peaceful dismantling of the "Socialist Federal Republic of Yugoslavia," better known as "Communist Yugoslavia," and to proclaim they stand against the existence of any form of "Yugoslavia" but for the establishment of a fully sovereign, ethnically and territorially united, democratic and independent Croatian state, which will then become a member of a United Europe.

A letter to President Bush will be read in which the Croatian Joint Committee asks for U.S. support and economic aid to the democratically elected governments of Croatia and Slovenia, and to uphold the democratic process which would result in the establishment of other sovereign and independent states in that part of southern Europe after the demise of Yugoslavia.

The step-off of the demonstration march will begin at 1 p.m. from the Tom Johnson Quadrant on Public Square. The marchers will then proceed under police escort via Euclid Avenue to E. 13 St.

saw various forms of Classical and Romance verse being written in Slovene. By the late 1700s the first collection of Slovene secular poetry, referred to as "Pisanice," had been developed.

Within this context and framework the Habsburg Empire, of which Slovenia was ruled, allowed the development of political and social substructures for nationalities such as the Slovenes. This development enabled the conscientious rise and appreciation of "native tongue" to act as an agent for change and reform.

It is within this historical development that France Prešeren (1800-1849) was born into a farming family in Vrba in the region of Slovenia referred to as Upper Carniola.

Prešeren studied and was graduated as an attorney from

the University of Vienna. His main professional calling was to act as an assistant in the affairs of state financial services.

Prešeren's poems, in the Romantic poem format, brought forth the ideals of mankind through the centuries: search for truth, beauty, respect, justice, liberty, love, and clarifying the images of the desire of the Slovenes to become one nation rather than a scattered mingling of people.

Prešeren also wrote many love sonnets, mainly inspired by his love for a merchant's daughter, Julija Primic. His epic set of 14 sonnets entitled, "Prolog Sonetnemu Vencu" (A Wealth of Sonnets) was written for Julija. A heartbroken Prešeren never did marry Julija because she was forced to marry a judge as arranged by her family.

WEST PARK BUTTON BOX

First Time Around
Polkas & Waltzes \$9.00

Wm. Ilersich (216) 238-4108

**Attention American Slovenians
Living in the City of Euclid**

STOP IN AT

BRONKO'S

Drive-In Beverage

510 East 200th St
Euclid, Ohio 44119

DMH Corp.
531-8844

Imported Slovenian Wines

(Laski - Riesling Šipon)
Also available are various
imported beers, wines, etc.

Open Mon. - Thur. 10 a.m. - 9 p.m.
Friday - Saturday 10 a.m. - 10 p.m.
Sunday (No wines sold) 11 a.m. - 5 p.m.
Domestic and Imported Beer & Wine

— Owner - David Heuer

ZIVILI

Celebrating Yugoslavia in Dance & Song

ŽIVILI! A Croatian word meaning, "To Life!" is a company of thirty dancers, singers and musicians dedicated to the preservation and presentation of the colorful folk traditions of Yugoslavia. ŽIVILI is VIBRANT, VERSATILE, EXHUBERANT, SPIRITED, DYNAMIC, and BRILLIANT.

Tuesday, November 27 8 p.m. \$10, \$7

The University of Akron, Akron, OH 44325-0501
Tickets available at the Thomas Hall Ticket Office:
972-7570 *all Ticketron outlets or *Ticketron
phone charge at 1-800-225-7337
per ticket fee applies

Premier Warns Yugoslavia It Faces Disintegration

By CHUCK SUDETIC

Special to The New York Times

BELGRADE, Yugoslavia, Nov. 15 — The Yugoslav Prime Minister warned today that continued moves by this country's restive republics to block economic and political change might lead to disintegration of the country.

The Prime Minister, Ante Markovic, said in a speech to the national Parliament:

"Measures undertaken by the republic leaderships in Slovenia, Serbia and partly Croatia, regardless of the different natures of those measures, their weight, and the reasons given to justify them, are unavoidably straining political relations in Yugoslavia and directly threatening the country's survival."

It was the Prime Minister's harshest public criticism to date of the governments in the country's three most important republics.

'A Balkanizing Factor'

"The maintaining of such a chaotic situation threatens to turn Yugoslavia into a Balkanizing factor in Europe rather than an active factor in Europeanizing the Balkans," he said.

Mr. Markovic urged Parliament to adopt a package of constitutional amendments that his Government proposed last December. The amendments provide the groundwork for new market-oriented economic changes and would enhance the federal Government's monetary and fiscal powers.

"Only an undivided Yugoslavia with a market economy, political pluralism, democratic rights and freedoms for all citizens," Mr. Markovic said, "will open the door to Europe and its integration processes."

The democratically elected governments in Slovenia and Croatia, Yugo-

slavia's wealthiest republics, object to strengthening the federal Government's powers and advocate the creation of a confederation of independent states.

Serbs Favor Centralization

The ruling Communists in Serbia, the country's largest republic, are pressing hard for strengthening the Yugoslav federation, but have balked at the federal Government's proposals for property reform, agricultural policies and stiff measures aimed at forcing large, money-losing enterprises to operate profitably or go bankrupt.

On Wednesday, members of Slovenia's governing coalition proposed holding a referendum in late December or January on the republic's secession, arguing that other Yugoslav republics are dragging their feet in considering a plan for confederation that Slovenia and Croatia have drawn up.

Serbia's government imposed tariffs on Slovenian, Croatian and foreign goods about three weeks ago. The Slovenian government wasted no time in imposing tariffs on goods coming from other Yugoslav republics and abroad, and Croatia's Parliament is considering similar measures.

"The introduction of such import barriers and tariffs independent of the federation are illegal and represent a flagrant violation of the provisions of GATT, of which Yugoslavia is a member," Mr. Markovic said, referring to the General Agreement on Tariffs and Trade, a multinational trade agreement that seeks elimination of tariffs.

Elections in 4 Republics

The Prime Minister's speech comes in the midst of election campaigns in four of Yugoslavia's six republics. Mr.

Slovenia and Croatia are Yugoslavia's most developed republics, and Serbia the most populous.

Markovic's Reform Party is facing stiff competition in each race from a host of nationalist parties.

Today, about 25,000 Macedonians protested in the republican capital, Skopje, asserting that ethnic Albanians in the republic's western districts prevented Macedonians from casting ballots in last Sunday's first round of parliamentary elections.

While final first-round vote tallies are still not available, election officials in Macedonia have declared last Sunday's vote null and void in 54 precincts because of irregularities, according to a Yugoslav press agency report. A new vote in those precincts is set for Nov. 25, and a second round of voting has been postponed until Dec. 9.

Parliamentary elections are set for Sunday in Bosnia-Herzegovina and for Dec. 9 in Serbia and Montenegro. Run-offs are scheduled in each republic.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA

(USPS 024100) Thursday, November 22, 1990

SLOVNIAN
MORNING NEWSPAPER

Section II

Vol. 92

VESTI IZ SLOVENIJE

Slovenski in hrvaški voditelji bolj in bolj zagovarjajo konfederalizirano Jugoslavijo — Obstojče meje naj bi se ne spremenile

Razpravljanje v Sloveniji in Hrvaški ter tudi v drugih republikah sedanje Jugoslavije je osredotočeno na možnost preureditve te države v konfederacijo samostojnih, suverenih držav. Spomenica slovenske vlade oz. njenega zunanjega ministrstva ob priliki Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki se je vršila ta teden v Parizu, tudi poudarja željo Slovenije, da bi se Jugoslavija obdržala, vendar pod pogojem, da so vse njene republike enake druga proti drugi in da nobena republika ne more dominirati ali kršiti suverenosti drugih, torej glede podrobnosti ne preveč obsežna konfederacija. Slovenska Spomenica se npr. izrecno sklicuje na že obstoječi primer Benelux, pogodbe, po katerih so povezane Belgija, Nizozemska in Luksemburg, ne da bi te države ne bile več tudi samostojne, se pravi neodvisne države. Stalnica v slovenskem stališču je še vedno, da je mogoče do konfederalizirane Jugoslavije priti le na podlagi mednarodno (torej izven same jugoslovanskega okvirja) veljavne pogodbe med suverenimi, dejansko že neodvisnimi državami. To naj bi bile Slovenija, Hrvatska, Makedonija in katere druge republike sedanje SFRJ, ki bi želele priti v to novo »tretjo« Jugoslavijo. Spomenica slovenske vlade pa si rezervira kot zadnjo, sicer nezaželeno opcijo za Slovenijo, v slučaju, da bi ne bilo mogoče realizirati resnične konfederalizacije Jugoslavija, odcepitev.

Jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug je 12. novembra citirala izjavo slovenskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla, ki naj bi bil povedal beograjskemu dnevniku *Borba*: »Slovenija se ne bo odcepila. Slovenija nima ne namena, da se odcepi, in nobenega zanimanja za tak korak.« Rupel naj bi bil dodal, da je prepričan o tem, da bodo republike sedanje Jugoslavije uspele v oblikovanju konfederalne reorganizacije države. To naj bi bila zveza neodvisnih držav. Pouček za Rupla kot za ostalo slovensko vodstvo je ravno na besedo »neodvisnih držav«. Sama vsebina konfederalne pogodbe bi pač moral biti takšna, da bi bila skladna s slovensko željo po neodvisnosti. Brez takega jamstva v pogodbi, bi se ji Slovenija ne pri-družila in brez druge sprejemljive izbire, bi izstopila iz Jugoslavije.

V omenjenem Tanjugovem poročilu je bil citiran novi hrvaški predstavnik v jugoslovanskem državnem predsedstvu, Stipe Mešić, ki je prišel v to telo na podlagi zmage demokratičnih strank na hrvaških volitvah letos. Mešić je tudi po sistemu rotacije v predsedstvu SFRJ podpredsednik tega telesa in tako bo maja prihodnjega leta postal predsednik Jugoslavije, ob poteku enoletnega mandata Srba Borisava Jovića, Miloševićevega človeka.

Mešić je izjavil za hrvaški tednik *Vreme*, da je prepričan o možnosti konfederalizacije Jugoslavije. Pozval je tako »federaliste« kot »konfederaliste« k strpnemu dialogu o tem, kako doseči po mirni poti reorganizacijo Jugoslavije. Katera druga pot, je svaril, bo nujno vodila k državljanski vojni ali vojaški intervenciji, posledica tega bi pa bila razkosanje Jugoslavije. Mešić je dejal, da v tej konfederalizaciji morajo ostati nespremenjene danes obstoječe meje med republikami. Spremeniti teh meja, je rekel, bi bilo nemogoče brez državljanske vojne. Tudi v Sloveniji so tega mnenja, čeprav sporov glede slovenskih meja dejansko ni oziroma to vprašanje trenutno ni aktualno. V inter-

vjuju za hrvaški dnevnik *Vjesnik* 11. novembra, je predsednik hrvaške vlade Josip Manolić rekel, da smejo zunanje meje Jugoslavije ostati nespremenjene, »če to želi svet«, znotraj Jugoslavije pa mora priti do skupnosti, v kateri bi imela vsaka sestavna država popolno suverenost.

Slovenski strokovnjaki ugotovili, da bi bila odcepitev Slovenije iz Jugoslavije v gospodarskem oziru obvladljivo breme

V sobotni prilogi ljubljanskega *Dela* 10. novembra je bila objavljena anketa o tem, koliko bi Slovenijo stala ekonomsko osamosvojitev. Odgovor je naveden že v naslovu sicer zelo dolge analize: Za Slovenijo popolna osamosvojitev še zdaleč ne bi pomenila gospodarske in finančne katastrofe. Prostora ni za širše podajanje ugotovitev strokovnjakov, ki so v analizi sodelovali, zaključili so pa, da bi odcepitev od Jugoslavije pomenila za Slovenijo denarno breme 438 million dolarjev, kar naj bi ne bilo nesprejemljivo. Do te vsote so analitiki prišli tako, da so izračunali, koliko stroškov naj bi imela Slovenija po odcepitvi. Tu so vračunani stroški za kritje zunanjega dolga, za lastno vojsko, diplomacijo itd. To naj bi stalo skupaj 8 milijard 138 milijonov dolarjev. Z odcepitvijo in prenehanjem raznih dajatev zvezni vladi, zveznim skladom itd., bi si pa Slovenija prihranila kar 7 milijard 700 milijonov dolarjev. Razlika znaša omenjenih dodatnih 438 milijonov dolarjev stroškov.

Obrambni minister Janez Janša zanikal govorice o ustanovitvi nove obveščevalne službe — Notranji minister Igor Bavčar o kadrovskih spremembah v tem ministrstvu

V intervjuju za časopis *Večer*, je dejal Roman Leljak, bivši uslužbenec obveščevalne službe Jugoslovanske ljudske armade, da Slovenija ustanavlja novo obveščevalno službo. To trditev je zanikal obrambni minister Slovenije Janez Janša. Leljak je bil rekel, da funkcionira ta nova služba v okviru slovenskega obrambnega ministrstva. Na tiskovni konferenci v Ljubljani, na kateri je Janša to demantiral, je povedal, da je vlada že odobrila osutke novih zakonov, po katerih bo vodenje obrambnih zadev sestavna funkcija suverene države Slovenije.

Notranji minister slovenske vlade Igor Bavčar je pa povedal novinarjem, da bo parlament v kratkem spremenil zakon, ki regulira delovanje njegovega ministrstva in sicer tako, da bo odpravljena praksa, po kateri so zakoni o delovanju notranjega ministrstva sprejeti tajno in brez vednosti javnosti. Bavčar je povedal še, da je prišlo do obsežnih kadrovskih sprememb v najvišjih krogih ministrstva in da so odstavljeni mnogi dosednji višji uslužbenci.

Ivan Oman o novi ustavi in Jugoslaviji

Ivan Oman, član slovenskega predsedstva in zadolžen v tem telesu predvsem za kmetijske zadeve, je imel intervju z novinarjem dunajskega *Die Presse*, v katerem je bil vprašan, kako gleda na Jugoslavijo kot državo in na odnose med Slovenijo in Jugoslavijo. Oman je odgovoril, da bi bilo bolje po njegovem mnenju, če bi Slovenija ostala del Jugoslavije, vendar ne takšne Jugoslavije, kot je današnja. Današnja Jugoslavija je pač socialistična in centralizirana, to je pa za Slovenijo nesprejemljivo. Glede ustave je Oman dejal, da je komisija, ki je pripravila osnutek nove ustave, vzela za zgled predvsem nemško in italijansko ustavo. V novi ustavi bo samo predsednik države in ta sicer brez posebne moči. Največ politične moči bo v rokah parlamenta in vlade.

— NOVI GROBOVI

John Grabnar

V soboto, 17. nov., je v Meridia Euclid bolnišnici na posledicah srčne kapi umrl 77 let stari John Grabnar, rojen v Clevelandu, rojen v tem mestu 25. aprila 1913, mož Justine, roj. Okorn, oče Justine Vogrin, Johna in Jerome-a, 7-krat stari oče, 3-krat prastari oče, mizar po poklicu, član Klub Ljubljana in nekdanjega moškega zbora Slovan. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. danes, sreda, v cerkev sv. Jeroma ob 10. in nato na Vernih duš pokopališče. Družina priporoča darove v pokojnikov spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Jean Brodnik

Na posledicah prometne nesreče je umrla Jean Brodnik, rojena Per, žena Anthonyja, sestra Stanleyja (pok.), Valerie Baznik in s. Margaret Mary Per S.N.D. Pogreb je bil 20. novembra s sv. mašo v cerkvi sv. Križa. K večnemu počitku je bila položena na Kalvariji. Družina priporoča darove v pokojničin spomin The Sisters of Notre Dame, Chardon, O., ali Our Lady of Lourdes Shrine, Euclid, O.

Rita D. Jerina

Umrla je Rita D. Jerina, roj. Power, vdova po Antonu, mati Janeene in Michaela (pok.), 10-krat stara mati. Pogrebni obredi bodo v soboto, 24. nov., ob 1. pop. v Brückmannovem pogrebnem zavodu na 21900 Euclid Ave.

Thomas Ivanc

Dne 19. novembra je umrl Thomas Ivanc, mož Mary, oče Thomasa, brat Vincenta. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda danes, sreda, v cerkev sv. Felicite dop. ob 9.30 in nato na Vernih duš pokopališče.

Karen Judith Lampa

Umrla je komaj 4 leta star Karen Judith Lampa, hčerka Kennetha in JoAnn (roj. Rezin), sestrica Michaela, Roberta, Therese in Marka, teta Matthewa, vnukinja Andrewa (pok.) in Josephine Rezin. Pogreb je bil 19. novembra s sv. mašo v cerkvi sv. Pija X. in pokopom na pokopališču Vernih duš.

Rose A. Johnson

Dne 15. novembra je umrla Rose (Theresa) A. Johnson,

rojena Zakrajsek, vdova po Thomasu, sestra Sophie Anderson ter že pok. Jennie Sanker, Edwarda, Rudyja, Matthewa in Josepha Zaka. Pogreb je bil 19. nov. iz Brickmanovega zavoda v cerkev sv. Felicite in od tam na pokopališče Sv. Križa.

KOLEDAR

NOVEMBER

21. — Klub društev SND na St. Clair Ave. priredi polka zabavo v klubskih prostorih v starem poslopju. Pričetek ob 8. zv.

23. — Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. priredi ples. Igrajo Pecon, Slogar in Meisner orkestri.

25. — Društvo Kr. Kralja št. 226 KSKJ praznuje nedeljo Kristusa Kralja s sv. mašo ob 10.30 v cerkvi sv. Vida, nato s kosilom za člane društva v šolski dvorani.

DECEMBER

2. — SKD Triglav, Milwaukee, Wis., priredi miklavževanje.

7. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi predbožično srečanje s škofov Pevcem, v semenišču Borromeo. Koncert ob 6.30, ob 7. sv. maša.

9. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi Miklavževanje. Pričetek ob 3. pop. v dvorani sv. Vida.

31. — Pevski zbor Korotan prireja silvestrovjanje v Slovenskem domu na Holmes Ave. Začetek ob 7. zv.

— 1991 —

JANUAR

26. — Slovenska pristava prireja 25. »Pristavsko noč« v SND na St. Clair Ave. Večerja od 6.30 do 8.30, nato ples. Igra Alpsi sekstet.

APRIL

7. — Slov. mladinski pevski zbor kr. št. 2 SNPJ priredi »Super Button Box Bash 9« v SND na Recher Ave., od 1. do 9. zv.

AMERIŠKA DOMOVINA

druži Slovence

po vsem svetu!

Grdina—Cosic Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

28890 Chardon Rd. 944-8400

1053 E. 62 Street 431-2088

V družinski lasti že 87 let

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:
\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)
Dežele izven ZDA in Kanade:
\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:
U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency
Foreign:
\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Fax (216) 361-4088 Published every Thursday

No. 47 Thursday, November 22, 1990

Stališče Slovenije do razreševanja jugoslovanske krize

Ob priliki pariškega zasedanja Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki je potekalo pretekli ponedeljek in torek in ki so se ga udeležili najvišji predstavniki 34 evropskih držav-podpisnic Helšinskih listin ter Kanade in ZDA (s predsednikom Georgeom Bushom na čelu), je slovenska vlada pripravila Spomenico zunanjega ministrstva Republike Slovenije o trenutnem stanju jugoslovanske krize in o namenih Republike Slovenije. Člani jugoslovanske delegacije na Pariški konferenci so bili tudi po en predstavnik vsake republike SFRJ, za Slovenijo dr. Dimitrij Rupel.

Večji del Spomenice bo objavljen v angleškem delu (slovenskega teksta pač nimamo), kar je v zvezi z njo pomembno, je to, da je ta izjava slovenske vlade o svojih ciljih prišla v zunanja ministrstva vseh držav, ki so povezane v KVSE oziroma Konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi. To je namreč trajna ustanova, ki jo evropske države ter ZDA in Kanada izpopolnjujejo in ki radi tega postaja bolj in bolj merodajna v posredovanju vsakvrstnih sporoč, ki že nastajajo na evropski celini. Res je sicer, da KVSE deluje po principu konsenza (kakšne nevarnosti so skrite v tem principu smo v Clevelandu letos od blizu spoznali) in tako lahko ena sama država marsikaj prepreči. Res je tudi, da KVSE priznava samo države, ki so Helšinske listine podpisale, v zvezi s Slovenijo je pa to seveda SFR Jugoslavija (kot je za baltske in druge narode v SZ to Sovjetska zveza). V okviru tega pravila, kot so trdili predstavniki Belih hiš in State Departmenta na sestankih zadnjih dveh tednov, ki se jih je udeležil podpisani, so pa razne možnosti, luknje, skozi katere se bo dalo marsikaj doseči specifično v korist »novih« (kot jih imenujejo) narodov. V to kategorijo spada tudi Slovenija.

Slovenska Spomenica poudarja, da Slovenija ne sprejema federalne ureditve, v kateri interesi večjih narodov prevladujejo nad interesi manjših. Slovenija zahteva ureditev, v kateri ima vsak narod enake pravice, taka ureditev pa pomeni tudi popolno suverenost vsakega naroda. Zato je Slovenija prepričana, da more Jugoslavija obstajati le, če je konfederacija suverenih držav. Taka konfederacijska pogodba med jugoslovanskimi narodi-državami pa mora imeti status mednarodne pogodbe; ne sme biti pač samo notranja jugoslovanska zadeva. Samo na ta način more jugoslovanska konfederacija sicer suverenih držav postati integralni del Evropske sku-

Sklad za nabiranje pomoči žrtvam poplav v Sloveniji 1. in 2. nov. odprt

CLEVELAND, O. — Kot smo poročali že pretekli teden, je bil v našem mestu ustanovljen poseben sklad z naslovom »Slovenia Flood Relief Fund«, preko katerega je možno darovati v pomoč rojakom in rojakinjam v Sloveniji, prizadetim zaradi katastrofalnih poplav, do katerih je prišlo 1. in 2. novembra, katerih posledice pa še odpravljajo. Čeki za ta sklad naj bodo naslovjeni na »Slovenia Flood Relief Fund« in poslani na First Federal Bank, 1215 Superior Avenue, Cleveland, OH 44114. Zbrani prispevki bodo v celoti posredovani Rdečemu križu Slovenije, ki bo denar uporabil, kakor se tej ustanovi zdi najbolj primerno. Stroški, ki bi naj nastali pri tej nabirkici, bo krila Zveza slovenskih Amerikanov, čeprav pri akciji sodelujejo tudi nečlani te organizacije. Želja je namreč, da pride vsak darovan dolar na svoj cilj, v tem primeru na sedež slovenskega Rdečega križa.

Če bi kateri od darovalcev ne želel, da bi bilo njegove ime objavljeno, je naprošen, da to sporoča, ko pošilja svoj ček.

Za več informacije, lahko poklicete Florence Unetich (216) 481-0830 ali pa podpisana na (216) 361-4088 (služba) ali 481-5005 (doma, v večernem času).

Dr. Rudolph M. Susel

Pozivi Slovenske Karitas in škofov za pomoč žrtvam poplav v Sloveniji

CLEVELAND, O. — Našo rodno domovino Slovenijo je v začetku tega meseca zadela huda naravna nesreča, silna povodenj je prizadela eno tretjino vse Slovenije. Po uradnem poročilu je bilo iz stanovanj preseljenih 555 občanov, poplavljenih je bilo nad 5100 stanovanjskih in drugih pomožnih objektov, prizadetih je bilo 47,000 hektarov obdelanih površin, poškodovanih nad 300 mostov, 103 pa uničeni. Nesrečo je povečalo še nad 400 zemeljskih plazov (usadov), ko je razmnožena zemlja zdrsela s strmih bregov.

Slovenska Karitas (Slovenian Charity) zbira denarna sredstva za pomoč hudo prizadetim.

Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar je v imenu Slovenske škofovske konference takole pozval vse, naj pomagajo lajšati hudo nesrečo:

»Priče smo izredno hudih posledic povodnji v naši domovini. Zelo veliko ljudi je čez noč ostalo skoraj brez vsega: brez doma, hrane, obleke. Mnogim je podivljana voda uničila hiše, gospodarska poslopja, polja. V veliki meri so poškodovane nekatere tovarne, delavnice, razni obrati, ceste, mostovi. Škoda je ogromna.

Stiska bližnjega trka na srce slehernemu dobronomernemu človeku. Vabim verne ljudi, da podprete vse reševalne akcije državnih ustanov, civilne zaščite, gasilcev, Rdečega križa in drugih pri reševanju človeške stiske.

Pozdravljam in podpiram pobudo Slovenske Karitas in vas pozivam, da z denarnimi prispevki in na druge načine pomagate lajšati posledice poplav. Hkrati vas prosim, da se v molitvi spominjate prizadetih in priporočate našo domovino božjem varstu.«

Vsem tem pozivom se pridružuje tudi Slovenski ameriški svet in se posebej obrača na vse rojake in rojakinje blage volje po Ameriki in Kanadi, naj se odzovejo tem prošnjam, naj po svojih močeh pomagajo žrtvam povodnji v naši domovini Sloveniji.

Tistem, ki so se pozivom za pomoč že odzvali, prisrčen Bog plačaj, vse druge pa prosimo, da se prošnjam čim preje odzovejo, saj pravi rek: »Dvakrat da, kdor hitro da!«

Darove pošiljajte na: Slovenski Karitas
c/o S. Kuhar
1522 Lincoln Road
Wickliffe, OH 44092

Da bi nabirko pospešili in olajšali, sprejemajo darove tudi posamezni odborniki SAS.

Slovenski ameriški svet

pnosti narodov.

Kar je izredne važnosti ne samo za evropske države, ampak tudi za ameriško vlado, je obljava, izražena v Spomenici, da bo Slovenija dosegla svojo suverenost na mirovem, demokratičen način. Spomenica poudarja tudi, da želi Slovenija vse to doseči v okviru na novo postavljene jugoslovanske državne tvorbe, takšne pa, v kateri ima vsak narod iste pravice in status kot jih imajo vsi. V slučaju pa, da bi ne bilo mogoče take nove, res konfederalne jugoslovanske države uresničiti, si rezervira Slovenija pravico do odcepitve iz Jugoslavije.

V vsem tem ni za tiste, ki sledijo razvoju dogodkov v Sloveniji in Jugoslaviji nič kaj novega. Kar je bolj pomembno, je to, da Slovenija zanesljivo prihaja na mednarodno politično prizorišče. S tem delom je treba vztrajati. Vsi, ki sledijo poročilom no-

Belokranjski klub se zahvaljuje

CLEVELAND, O. — Belokranjci se najlepše zahvaljujejo vsem prijateljem in znancem, ki so na lep jesenski dan 10. novembra letos ponovno napolnili veliko dvorano Slov. narodnega doma na St. Clair Ave. Imamo veliko prijateljev, ki so naši redni gostje skozi vsa leta. Hvala vam, da ste se tudi letos odzvali našemu povabilu in s tem pripomogli, da je bil to zares lep večer, na ta naš vinski praznik.

Obenem smo letos obhajali 25-letnico našega kluba. Za to izredno priložnost smo delili simbol - lipov list. Lipa je lepo

slovensko drevo. Zato gre iskrena zahvala družini Dejak, katera je pomagala pri naročilu znač lipa, katere je naš klub podaril gostom za našo 25-letnico.

Prav lepa hvala našemu članu Tonetu Klepcu, ki je pripeljal poln avtobus gostov iz Gibrarda, Ohio. S svojim orkestrom pa je zabaval naše goste skozi cel večer, v najlepšem razpoloženju.

Lepo se zahvaljujemo slovenski radio oddaji dr. Milana Pavloviča, ki je tako lepo vabil na naše martinovanje. Enako se zahvaljujemo oddaji Tonyja Petkovška, za oglaševanje in vabilna na naš vinski praznik. Prav lepa hvala cvetličarni Jimmyja Slapnika za lepo število podarjenih nageljnov, ki so krasili naše mize.

Hvala Ameriški domovini za objavo našega dopisa in vsa vabilna za letošnje martinovanje.

In končno, zahvalimo se vsem vam, ki ste na kakršen koli način pripomogli, da je naš letošnji Belokranjski večer nadvse lepo uspel. Nasvidenje spet drugo leto 1991! Saj je pri Belokranjcih veselja doma!

Odbor

Prijatel's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderno pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

IVAN LAVRIH

Wichita, Kansas

TAKO JE BILO...

Spomini

I. del

Ko sem še župnik na raznih farah po Kansusu, sem neprestano dobival pismene in osebne opomine, naj vendar kaj napišem o vojnih dogodkih, ki sem jih osebno doživel. Tu in tam, ko so bile komunistične laži le predebele, sem kaj napisal, pa še to s strahom, da se bodo komunisti maševali nad mojimi sorodniki v domovini, kar so tudi ponovno storili.

Kot kaže, je sedaj v domovini zasijalo vsaj malo svobode in reesnica, ki je bila umorjena

Iskreno se zahvaljujem č.g. Ivanu Lavrihu, da se je odzval povabilu in pričel objavljati spomine o dogodkih, ki jih je bil doživel. To pisanje bo zgodovinsko vredno za bodoče zgodovinarje, zato upam, da se bodo tudi drugi, ki doslej niso pisali o svojih doživetjih ali posredovali javnosti podatkov in pogledov, to storili, če ne v tem, vsaj v drugih listih.

Dr. Rudolph M. Susel

45 let, počasi prihaja na dan. Novi rod, tretja generacija, hoče resnico, prazni in črni listi naše vojne zgodovine se morajo popisati, da bodo bodoče generacije vedele vso resnico.

Poleg tega dolgujemo odkritje resnice vsem onim, ki so darovali svoje življenje za svobodo, za narod, za vero, za boljšo bodočnost. To smo si drug drugemu slovensko obljudili, da bomo povedali svetu resnico, če nam Bog podari življenje. Meni ga je. Ne samo enkrat, zato je moja dolžnost še toliko večja.

Poleg tega, dalje, tisoči in tisoči naših mučencev ne morejo govoriti, njihova usta so jim bila zasuta s prstjo, ali bila prestreljena, zato moramo mi, ki smo preživel, bili njihova usta, njihova živa beseda. Mi jim moramo vrnilti dobro ime in dostenjanstvo, mi moramo povedati, kdo so pravi heroji, pravi zmagovalci.

45 let je slovenska zemlja molčala, čeprav je bila eno samo veliko grobišče. 45 let grobovi naših mučencev sploh niso obstojali. Vsa pota do njih so bila zastražena in pre-

Stališče Slovenije do krize v SFRJ

(nadaljevanje s str. 8)

vinarjev v ameriškem revijalnem tisku ali časopisu ter na televiziji in radiu, so gotovo že opazili, da je bolj in bolj govor o tem, kdaj bo Sovjetska zveza razpadla, ne več »če« bo razpadla. Seveda je SZ veliko bolj zanimiva za ZDA kot Jugoslavija, vendar se isto vprašanje bolj in bolj izrazito in ponovno postavlja tudi glede SFRJ: ne »če«, pač »kdaj« bo razpadla. Upajmo, da bo ta ločitev za Slovenijo, pa tudi za ostale narode v današnji Jugoslaviji in seveda Sovjetski zvezi mirna, brez prelivanja krvi. Da pa bo do ločitve res kdaj kmalu prišlo, ni več dvoma.

Dr. Rudolph M. Susel

povedana. 45 let so rabilo grobišča slovenskih mučencev kot smetišča, ali so jih zalili z vodo in naredili umetna jezera, (Teharje) ali so pa plesali na krajih, kjer so jim mučili (Škofja Loka), ali so odstranili trupla mučencev in jih pokopali neznano kje (Orlov vrh). Vse so storili, da bi zadušili jokanje slovenske zemlje in obtožbo morilcev.

Vendar bolečina slovenske zemlje je bila prevelika. Po petinštiridesetih letih so se pokazale kosti in glasno zakričale: »Kaj ste nas pozabili?« Res, 45 let je domovina hodila mimo teh grobov. Saj so vedeli, kje so. Toda strah je bil prevelik in morilci so bili prepričani, da se bo vse lepo pozabilo, da se pobiti mučenci nikdar ne bodo osvobodili žice, s katero so bili zvezani, da se njihova usta ne bodo nikdar več odprila.

Vendar računi morilcev so bili napačni. Čeprav je vsa Slovenija posejana in »okrašena« z imeni teh »herojev«, ulice, mesta, vasi, šole, celo univerza; čeprav nosijo na desetine kolanj in odlikovanj, jih je kruta, toda objektivna zgodovina danes vrgla na smetišče in resnični junaki in heroji, ki so se do zadnjega diha borili za svoj narod in vero očetov, so dobili javno priznanje in odlikovanje.

Tisti, ki so jim komunisti dali pečat izdajalcev in zločincev, so postali heroji in zmagovalci in komunisti so bili vrženi na smetišče zgodovine. Kardelj jo je pobrisal iz univerze, Tito iz izginil iz skupščine, ulice in vasi dobivajo stara imena. Heroev noči nihče več poznati ali priznati. Božji mlini meljejo počasi, toda temeljito.

Da se ves ta proces tudi javno pokaže, prirejajo v domovini vse sorte slovesnosti, dneve sprave, pogrebne svečanosti na raznih grobiščih, kot Kočevski Rog, Teharje in mnogih drugih krajih, kar je vse lepo in potrebno in naši mrtvi mučenci zaslužijo svečan pogreb in lučko na grobu.

Dobil sem videotrak o slovenskih v Kočevskem Rogu, večkrat sem ga že gledal in vsa-

kokrat mi pridejo solze v oči. Vidim nadškofa, kako moli in blagoslavlja grobove. Pisal sem mu, naj to naredi tudi v mojem imenu, saj so vsi oni, s katerimi sem bil skupaj zaprt v Kočevskem gradu, ali bil na Turjaku, pokopani tam nekje. Kako ne bi zajokal, ko sem slišal: »Obudi jih Gospod poslednji dan«, in »Lipa zelenela je...«, in »Oj, Doberdob, slovenskih fantov grob«. In to so peli pevci iz Dobropolja, moje fare v domovini.

Poslušal sem govore, slišal besede o spravi, čital v Demokraciji, Mladini, Delu, Družini itd., da je sprava nujna, osnovni pogoj za bodoče življenje v domovini in da morata pri tej spravi sodelovati obe strani. Kako lepo in kako nujno potrebno. Vendar nekaj je prav zanimivo: spravo najbolj zahtevajo oni, ki so povzročili največ gorja slovenskemu narodu. Toda nihče od njih do sedaj še ni svojih dejanj obžaloval, nihče še ni rekjal, ali zapisal, da je treba vrniti dobro ime pomorjenim, da je bilo pobijanje zločin, da je treba krivice popraviti. In istočasno slišimo, da prav isti ljudje ne prestano mečejo polena pod noge mladi demokraciji, ki se je komaj porodila, ki je kot betežno dete brez moči.

Kaj so njihove besede in zahteve res iskrene? Ali pa hočejo samo potolažiti svojo vest, ki jih prega na noč in dan? Prava sprava se bo pokazala v dejanjih, ne v besedah ali ukazih. Samo bodočnost po pokazala, ali partija res hoče spravo, res obžaluje, res hoče spremeniti svojo marksistično ideologijo in sodelovati pri ohranjanju in rešitvi slovenskega naroda v sedanji gospodarski, kulturni in duhovni stiski. Če tega ne bo, so vse besede o spravi popolnoma prazne. Sprava je v duhu, v srcu v pravi krščanski ljubezni. Zato je pot do sprave še dolga in bo zahtevala veliko žrtev in ponovnih priznanj: Moja krivda, moja velika krivda.

Pisati spomine, ki so bili rojeni v krvi, trpljenju in smerti, ni lahko. Rane preteklosti se zopet odprejo, bolečine se vrnejo, zopet vidiš obraze na smrt obsojenih in usmrčenih, zopet vidiš, kako globoke lame in prepadi sprejemajo trupla mrtvih mučencev, kot dobra mati sprejema svoje otroke v naročje, zopet vidiš kako »novi človek« z imenom Komunist, obsoja in mori nedolžne, ki nimajo prav nobene možnosti priziva. Zakon je samo eden: nisi moj, zato izgini, samo tedaj bomo lahko ustvarili raj na zemlji. Na tisoči jih je šlo in tudi »raj« smo dobili, ki ga vsi uživamo.

Zgodovina naše revolucije je bila že mnogokrat popisana

Prvo vprašanje samostojnost, drugo vprašanje povezave

Dr. France Bučar je v ustavnem komisiju pozval h konzenu — Zakonodaja o referendumu je za plebiscit neustrezna — Ponudba iz Beograda

Kar sledi, z naslovom in podnaslovom vred, je nadaljevanje poročila, objavljenega v Delu iz dne 14. novembra iz pod peresa Majde Vukelićeve. Kar je bilo objavljano na str. 1 Dela, smo objavili pretekli teden, danes pa posredujemo poročilo, ki je v omenjeni številki Dela izšlo na str. 3.

Dr. Rudolph M. Susel

»Predsednik republiške skupščine in ustavne komisije dr. France Bučar je na današnji (13. nov.) seji ustavne komisije razložil, da kar zadeva ustavnopravni vidik referendumu oziroma plebiscita, naša ustavna ureditev pojma plebiscita ne pozna — pozna ga mednarodno pravo — ampak govorje o referendumu, kar pomeni enako.

V 337. členu veljavna republiška ustava določa: Skupščina republike Slovenije lahko sklene, da se vprašanje, ki zadeva uresničevanje suverenih pravic republike Slovenije, predlog zakona ali druge vprašanje iz njene pristojnosti, predloži delovnim ljudem in občanom, da se na referendumu o njem izjavijo, in sicer preden ga sprejme ali o njem odloči ali potem, ko ga je že sprejela oziroma o njem odločila. Skupščina republike Slovenije razpiše referendum, če tako zahteva z zakonom določeno število volilcev.

Odločitev delovnih ljudi in občanov je za skupščino republike Slovenije obvezna. Dve leti po referendumu skupščina republike Slovenije ne more izdati zakona ali drugega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referendumu.

Slovenska vlada je mnenja, kot je razložil France Bučar, da veljavni zakon o referendumu ni primeren za izvedbo plebiscita. Sporno ostaja vprašanje, kdo so volilni upravičenci, vprašanje kvorum oziroma koliko ljudi se mora udeležiti referendumu, da je na njem sprejeta odločitev veljavna, in vprašanje državljanstva. Zato se je ustavna komisija — ki je podprla razpis referendumu,

v raznih knjigah in člankih. Vsak jo gleda po svoje, s svojimi očali. Moj namen ni pisati zgodovine revolucije, ali jo analizirati, hočem pa opisati vsaj nekaj doživljajev, ki so čisto osebni, vendar del revolucije, oziroma posledice revolucije. Delno bom rabil zapiske, ki sem jih naredil pred mnogimi leti, nekatere celo v kočevskih zaporih in sem jih ohranil, delno pa bom porabil svoj spomin, v kolikor ga še imam. Niti ena beseda ne bo zapisana iz maščevanja, ampak moji mrtvi tovariši zahtevajo, da resnica pride na dan. »Samo resnica vas bo osvobodila,« je zapisano v sv. pismu.

(se nadaljuje)

ki naj ima torej značaj mandata republiški skupščini — odločila, da je treba po hitrem postopku pripraviti nov zakon o referendumu. Ta naj uredi vsa za zdaj sporna vprašanja. Slovenska skupščina naj bi ta zakon obravnavala že prihodnji teden.

• France Bučar je poudaril, da je treba pri odločitvi za razpis plebiscita doseči popoln konzenz, saj se moramo pri tem vprašanju izogniti kakršnimi koli neprijetnim polarizacijam v republiki. Ustavna komisija je sklenila, naj bi referendum potekal ob prisotnosti mednarodne javnosti.

Na vprašanje, kaj bo predmet plebiscita, je France Bučar odgovoril, naj bi bilo prvo vprašanje, ali smo za samostojno in suvereno Slovenijo in če smo, ali smo za popolnoma neodvisno republiko ali konfederalno povezano z drugimi republikami. Toda glede tega vprašanja ustavna komisija ni dosegla soglasja, saj so nekateri menili, da se je treba na referendumu izreči le o samostojni republiki ali proti njej, vse nadaljnje povezave z drugimi pa bodo odvisne od razvoja dogodkov v državi. Na vprašanje, kateri so tisti novi momenti, ki nas silijo v referendum, je France Bučar odgovoril, da gre najprej za nova stališča Srbije do Slovenije in njihov gospodarski bojkot ter da nam gospodarska situacija ne omogoča preživetja do konca leta. Zato mora naša odločitev pasti v enem do dveh mesecov.

• Ustavna komisija se je sicer danes sestala, da bi se dogovorila o spremljanju javne razprave o osnutku nove slovenske ustave in obravnavala priporabe k temu gradivu. Slednjega se še ni lotila, saj je sklenila, da se bo o predlogih, priporabah in mnenjih izrekala takrat, ko bodo že vsa zbrana, vsak teden pa naj bi obravnavala posamezne tematske sklope.

Seveda se ob odločitvi za referendum odpira tudi vrsta drugih vprašanj. Na nekatera so opozorili tudi člani ustavne komisije. Kako bomo, na primer, po 31. decembru letos obravnavali naše mednarodne odnose, če bomo po tem datumu ostali brez zveznega zborna skupščine SFRJ; kaj bo s sistemsko zakonodajo; kako se bo odzvala JLA; če tri dni bo zvezni premier Ante Marković v zvezni skupščini predstavil nove predloge z gospodarskega področja in kako ravnati ob tem; kaj bo z delitvijo premičenja oziroma z delitvijo dolgov, ki jih je prevzela zvezna država.

(dalje na str. 10)

Iz kulturnozgodovinske dediščine Slovenije

— NOTRANJSKI GRADOVI —

Dolina reke Reke na Notranjskem. Njen izvir je na slovensko-hrvaški meji, potem pa se vije skozi bolj ali manj naseljene kraje, skozi Ilirska Bistrica in naprej po nekoliko bolj divjem svetu vse do Škocjana, kjer ponikne v podzemlje. Sledili bomo rečnemu toku od izvira, vmes pa se bomo ustavljalni in si ogledali nekaj gradov.

V davnih časih so bili to nedostopni in neobljudeni kraji, polni divjih zveri. Dolina, obdana s hribi, je zaživelja v rimske časih, ko so iskali nove poti proti morju. Proti vzhodu je prodirala rimska država, v nasprotno smer pa so drla divja plemena s celine. Skratka, dolina je postala pomembna prometna žila. Nastale so nove cestne povezave, ki so tudi pozneje, v srednjem veku, služile kot trgovske poti med notranjostjo in morjem.

Vrnimo se spet k Rimljancam. Že v tistih časih je tovorni promet privabil cestne razbojnike in nujno je bilo nekaj ukreniti za varovanje poti. Tako je zraslo kar nekaj utrdb za stražo in obrambo ozemlja.

Prvo tako utrdbo najdemo v vasi Zabiče, skoraj na hrvaški meji. Stari grad Gotnik, kater-

regi ostanki čemijo sredi goščave, je že od 17. stoletja zapuščen. Tedaj so bolj v dolini, sredi nekdanje velike posesti, sezidali spodnji grad Gotnik, ki je pravzaprav le grajska pristava z gospokim videzom. Ni razkošen, a pomembno je, da je zdržal vse do današnjih dni.

Kot njegovi lastniki so se zvrstili fevdalci iz nemških in italijanskih plemiških rodin, po vojni pa je ostala brez lastnika. Tedaj so v njem našli dom ljudje iz požganih vasi, ki so postopoma odhajali, tako da sta v njem le še dve družini.

Spet moramo zapisati, da za stare zidove skrbijo sami stanovalci, kajti družba je dvignila roke od njih. Kdor se vsaj malo spozna na te stvari, ve, kako veliki so stroški z obnavljanjem starin. V zadnjem času so se pojavile govorice, da se je iz Italije oglasila dedinja nekdanjih lastnikov zabiškega gradu in posestva in da bo uveljavljala svoje pravice.

Morda bo to tudi rešilo grad, kljub pripombam, pa bodo tujci kmalu vse pobrali. Tolažimo se lahko s tem, da bo grad večno ostal na naših tleh, pa naj bo lastnik domačin ali tujec.

Odpotujmo nekaj kilometrov ob Reki navzdol. V majhnem kraju Jablanica zagledamo razvaline. Ostanki ne bodo preživeli še enega rodu. Spet smo pri stavbi, ki je še pred kratkim služila kot stanovanje ljudem, ki niso premogli svojega doma. Lastniki so se po vojni umaknili, brezdomci pa so zasedli sobane, ki so potem nekaj let služile kot spalnice, delavnice, kuhinje, kurniki ali drvarnice. Jasno je, da je bil propad neizogiben. Ampak kdo je tedaj pomislil na kulturno dediščino in ohranjanje fevdalnih ostankov. Sicer pa je tudi jablanički grad imel svojega prednika. Rimska vojaška postojanka se je imenovala Ad Malum, kar pomeni »Pri jabolku«. Krajevno ime se je skozi stoletja ohranilo do danes.

Med zelenjem nad vasjo se belijo ostanki srednjeveškega gradu, ki je zrasel na ruševinah rimskega castruma. Njegova podoba je še ohranjena na Valvasorjevi ilustraciji, ki kaže mogočno četverokotno stavbo s polkrožnim stolpom. Grad je spadal pod oglejsko posest, sezidali pa so ga okrog 12. stoletja, torej v zlati dobi zidanja gradov. V 17. stoletju je postal grad, skrit v gozdu, nekoristen. Lastniki de Finovi so dali v dolini blizu ceste postaviti nov grad, veliko udobnejši od starega. Žal si danes lahko ogledamo le njegove gole zidove, med katerimi bujno raste grmovje in drevesa. Okrog zapuščenih zidov so zrasle nove vaške hiše, grad med njimi pa je kot velikansko strašilo, ki spominja na čase, ko se ni nikomur zdelo vredno poskrbeti zanj. Nazobčano grajsko pročelje bi kvečjemu lahko uporabili kot pravo kulico pri snemanju grajske smrti.

Spet se premaknimo nekaj kilometrov in že smo v Ilirske Bistrici. Kdor v tem mestu išče grajske razvaline, se mora pošteno potruditi, da najde še edini kos zidu, ki je ostal od

PRVO VPRAŠANJE

(nadaljevanje s str. 9)

Vitodrag Pukl, podpredsednik slovenske skupščine in njeni ustavne komisije, je člane komisije obvestil, da ga je iz Beograda klical Mijat Šuković, član zvezne ustavne komisije in predlagal pogovore med slovensko in zvezno ustavno komisijo. Po mnenju Mijata Šukovića je razpis plebiscita nepotreben, saj je samostojnost in suverenost republike Slovenija že utrdila z nekaterimi sprejetimi akti. Slovenska ustavna komisija se je odločila, da bo v Beograd sporočila, da njihov prihod ni potreben, da pa seveda lahko pridejo, čeprav od tega pogovora ne pričakujejo nič posebnega, saj so že tako in tako znana stališča ene in druge strani.

Jutri naj bi se slovensko predsedstvo sestalo s strankami, zastopanimi v parlamentu, prihodnji teden pa s hrvaškim političnim vodstvom in pretreslo vprašanje plebiscita, ki očitno hrvaško stran bega.«

(konec)

Jablanički grad danes

MALI OGLASI

For Sale

Investment Properties

Frame 2 Fam. E. 67 St. \$24,900.

Brick 4 units apt. Addison Rd. \$59,000.

Brick 8 units apt. Addison Rd. \$69,000.

Brick 3 store & 3 unit apts. St. Clair. \$127,000.

Brick 77 units, in Medina.

Residential

2974 E. 65 St. Slavic Village Duplex

With possible store front. Well maintained and updated.

Brick ranch, provincial, high quality and cedar cottage home, located on 20 acres. Medina Lake. Fantastic view. \$449,000.

Stone & alum. bungalow. Rich mond Hts. Remodeled home. Lot size 110 x 235, with small barn. \$99,000.

For details, call Ray Mlakar at 328-5200 or 278-3081.

Prudential Area 216 Realty (45-48)

Hrvat, 26 let star, lepe postave, želi spoznati Hrvatico ali Slovenko radi ženitve. Za več informacije, kličite tel. (216) 531-6029.

(46,47)

Aluminum Sided Two Family 6 - 6, on Bonita. Excel. cond. Fenced big yard. 2 car gar. \$39,000.

Grovewood Double Move-in cond. Insulated attic. Lge lot. 3 car gar. \$58,500. Call and ask for Anton: Res. 338-3205.

Cameo Realty

261-3900

(46-49)

Apartment For Rent E. 156 St. area. 62 or over, handicapped or disabled. \$271 per month. All utilities inc. Call 531-3820.

(46-49)

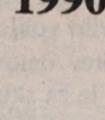
Hiša barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in dela nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444

Naznanilo in zahvala

1904

1990

Po sklepnu božje previdnosti in vdani v voljo Gospodarja življenja, naznanjam vsem prijateljem in znancem, da nas je za to zemsko življenje za vedno zapustila

**Antonija Štefančič
roj. Štimpfel**

katero je Bog poklical k sebi po težki bolezni dne 2. novembra 1990. Rojena je bila v vasi Šmarjeta na Dolenjskem. V Ameriko je prišla leta 1965.

Pogreb je bil iz pogrebnega zavoda Grdina-Cosic na Lake Shore Blvd., v cerkev Marije Vnebovzetje in od tam na pokopališče Vernih duš (All Souls).

Globoko zahvalo naj prejme č.g. John Kumše za darovan pogrebno sv. mašo, za vodenje rožnega venca v pogrebnih kapeli, ter za ganljive besede pri pogrebni maši.

Naj Bog stotero poplača vsem, ki so darovali prekrasne cvetlice, za sv. maše, v dobrodelne namene, ter za številne izraze sožalja. Iz dna srca se zahvalimo vsem, ki so našo dragu prišli kropiti, molili za njeni duši, se udeležili pogrebne sv. maše, dali svoja vozila na razpolago in jo spremili prav do groba.

Zelo smo hvaležni g. Rudiju Knez, organistu, in cerkevnima pevkama za petje in spremljavo pri pogrebni maši. Prišrno zahvalo naj prejmejo pogrebci, ki so nosili krsto naše drage tete.

Najlepša hvala dr. Čopu za obisk na domu, med. sestri Hazel G. za pomoč pri strežbi v težki bolezni. Hvaležni smo kuharici in strežnicam Sterle Country House za izvrstno pravljeno kosilo po pogrebu. Lepa hvala osebju Grdina-Cosic pogrebnega zavoda za postrežbo in skrbno vodstvo pogrebnega sprevoda.

Razposlali smo zahvalne kartice vsem, ki so se naše drage tete posebno spomnili, in za katere smo imeli naslove. Ako kdo take kartice ni prejel naj nam oprosti in naj s to javno zahvalo sprejme našo globoko hvaležnost.

Žaljuči ostali:

Lado Štimpfel (nečak) z družino, živeč v Willoughby
Danica (hčerka) z možem, v Sloveniji
Slavko (brat), v Sloveniji

Štirinajst nečakov in nečakinj z družinami, vsi v Evropi

Vabljeni ste na letošnje Predbožično srečanje s škofom Pevcem, ki bo v petek, 7. decembra, v semenišču Borromeo, 28700 Euclid Ave., sponzorira ga pa Slovensko ameriški kulturni svet. Ob 6.30 zv. bo orgelski koncert, sodeluje tudi Glasbena Matica, škof Pevec bo imel mašo ob 7h v kapeli. Po maši bo sprejem v semeniščni jedilnici. Vstopnine ni. Pridite!

Ameriška Domovina
je Vaš list!

Kanadska Domovina

Letošnji oktober v Torontu

TORONTO, Ont. - Čas teče hitro naprej, dan se za dnem vrsti in mesec je takoj pri kraju. Med tem časom pa je vedno kaj novega in zanimivega.

V začetku meseca oktobra je prišel v Toronto italijanski duhovnik Don Stefano Gobbi. Enajsta izdaja njegove knjige, ki je polna najrazličnejših božjih opominov S(To the Priests, Our Lady's Beloved Sons), je letos izšla. Te knjige so bile natiskane v nič mank kot dvajsetih jezikih, med njimi je pa vključena tudi slovenska izdaja.

Letos je bil tukaj v Torontu že tretjič. V četrtek, 4. oktobra, je bila torontska katedrala sv. Mihaela nabito polna. Bilo je videti ljudi vseh mogočih narodnosti in starosti. Vse skupaj je trajalo skoraj dve uri. Ob pol sedmih je začel z molitvijo rožnega venca. Molil je kar po italijansko, verniki so pa odgovarjali v angleščini. Tako je bila molitev dvojezična in je prav lepo odmevalo po katedrali.

Maševel je škof Pearse Lacey, več kot dvajset duhovnikov je somaševalo in šlo z njim v sprevodu po katedrali k oltarju, po končani daritvi pa spet nazaj.

Pridigal je Don Stefano Gobbi v italijansčini, njegov dobri prevajalec rev. Francis Geremia je takoj povedal vse lepo v angleščini. Tako je vsakdo lahko slišal in razumel vse od začetka do konca, kar je bilo povedano pred oltarjem. Don Stefano Gobbi je predvsem priporočal molitev rožnega venca in posvetitev Marijnemu brezmadežnemu srcu, ker je v sedanjih časih toliko zla in zmede, da se je treba res zavarovati proti vplivom hudočnega duha. Pridiga je bila res kot nalašč za današnje čase.

V klopi pred menoj je sedela mlada mamica z nekaj mesecev stari otročičem v naročju. Kljub tako pozni uri je bila otrok ves čas lepo tiho, kar je res nekaj nenavadnega. Otroci pač ne morejo biti toliko časa pri miru in brez glasu. Tisti otrok je pa lepo zdržal do konca.

Obisk iz Ljubljane

V petek, 19. oktobra, po večerni sv. maši, se je precej ljudi zbral v dvorani pri Mariji Pomagaj, da bi prisluhnili besedam ministra za šolstvo iz Slovenije, ki je bil tu na obisku. Dr. Peter Vencelj, profesor ljubljanske Univerze, je razlagal, kakšno je šolstvo sedaj v Sloveniji, kakšne težave imajo in kaj bi radi uredili, da bi pouk po šolah res odgovarjal času, v katerem živimo. Dejal je: »Šola naj služi mlademu človeku.«

Med težave, ki jih v Sloveniji imajo, so predvsem učbeniki, ki opisujejo zgodovino. Ta je bila doslej popolnoma na-

pačno prikazana. Treba bo pač napisati nove knjige in čez noč se to ne da narediti. Povedal je tudi, da se ukvarjajo z načrti, kako bi reorganizirali vse šolstvo, da bi bilo čim bolj učinkovito. Poleg državnega mislijo tudi na privatno šolstvo. Po njegovem mnenju je ljubljanska Univerza prevelika, ker ima preveč fakultet in bi bilo treba misliti na njeno reorganizacijo.

Ob vsej tej razlagi in razgovoru, je čas hitro tekel naprej in se končal v prijetnem vzdružju.

Misijonska nedelja

Nedelja, 21. oktobra, je bila misijonska. Popoldne ob 3h je bila molitvena ura pred Najsvetijšim za misijonarje in njihovo misijonsko delo. Po blagoslovu in molitvi je bila pa v dvorani tombola. Ni treba posebej poudarjati, da je bila dvorana polna in nekateri so imeli srečo pri dobitkih, ki so bili res izredni: umetniška slika, kolo, stenska ura, dve letalski vozovnici za Florida, narodna noša, in še precej drugih manjših dobitkov.

Da so mnogi ljudje pridno delali za uspeh te misijonske prireditve in tudi precej globočko segli v žep, najlepše razložijo kar številke same. Od prodaje tablic je prišlo \$5433; od prodaje v kuhinji je bilo \$1180 in še darovi so bili zelo veliki: \$8793. Po omenjeni nedelji je prišlo še nekaj darov, tako da je vsega skupaj okrog \$16.000.

Tako bodo naši misijonarji spet veseli pomoči, ki jo vedno potrebujejo. Misijonarjev je pa precej. Teh šesnajst tisoč bo šlo kar med sedemdeset ljudi. Tako bo vsak dobil malo čez dvesto dolarjev. Ponekod bo to zaledlo več, drugod pa manj. To pač odvisi od dežele, v kateri živi misijonar.

Vsem, ki so sodelovali in pripomogli k tako lepemu uspehu, je treba res priznati pridnost in velikodušnost. In teh ljudi ni bilo malo. Seznam bi bil precej dolg. Sicer pa ljubi Bog vse to točno zabeleži.

Proslava 29. oktobra

je bila pa v nedeljo, 28. oktobra, ob 4h popoldne v New Torontu v dvorani pri Brezmačni. Spored je vodil ing. Ciril Pleško, dr. Branka Lapajne je spregovorila nekaj uvodnih besed, Luka Jamnik je recital Kobalovo pesnitev Dozori narod, dr. Mate Roesmann je pa podal zgodbinski pregled v govoru »Slovenci in država«. Nato je sledilo poročilo dr. Petra Klopčiča: Predstavniki SNO in SLS na obisku v Sloveniji. O tem je že poročala AD 6. septembra.

O gospodarskih težavah Slovenije je spregovoril dr. Jože Mencinger, minister za gospodarstvo in podpredsednik izvršnega sveta. Doma manjka pridnosti in podjetnosti. Zani-

Seminar o slovenskih problemih

V nedeljo, 2. decembra 1990, ob 4. uri popoldne, bo seminar o slovenski problematiki v Slovenskem domu, 864 Pape Avenue, Toronto, Ont.

SPORE D

Dr. Tone Štukelj: Slovenska ustava

Dr. Branka Lapajne: Pre-gled slovenske zgodovine

Vodja debate: dr. Peter Urbanc

Vsi vladljivo vabljeni
Slovensko-kanadski svet

mivo, da to vidi sedanja vlada. Dr. Mencinger je rekel, da bi nekaj takšne dobre volje rabil tudi doma in da je ponosen na Slovence v Kanadi. Nekaj besed je spregovoril tudi g. Škoberne, ki je pri Gospodarski zbornici Slovenije. Med drugim je priznal, da so doslej na robe ravnali z izseljenci in da to ni bilo pravilno.

Dvorana je bila polna in vsi smo z zanimanjem poslušali te govore.

Zadnji dan v oktobru

Ta dan smo pa imeli priliko spoznati predsednika slovenskega parlamenta dr. Franceta Bučarja. Ob 8h zvečer je govoril v dvorani v New Torontu. Kljub temu, da je bilo sredi tedna in zvečer, je bila dvorana polna.

Dr. France Habjan je predstavljal gosta in tudi na kratko opisal njegovo življenjsko pot. Prof. Silvester Mihelčič iz črnomeljske glasbene šole je zainiral nekaj melodij na harmoniku. Temu je sledil pozdrav predstojnika lazaristov g. Ivana Plazarja izražajoč veselje nad obiskom.

Dr. Bučar je nato govoril o zavoženem gospodarstvu, da se je komunistični sistem začel rušiti v Madžarski in v Vzhodni Nemčiji in da so prav Slovenci sprožili ta proces v vsej Vzhodni Evropi. Tudi o volitvah je povedal nekaj pojASNIL in rekel, da gredo z delom bolj počasi, previdno in da stvari spremenijo na dostenjen način.

Dalje je izjavil tole: »Mi smo se odločili, da pravnega sistema iz Beograda ne bomo več upoštevali.« To veliko pove. Do ljudi izven meja Slovenije bi rad imeli popolnoma drugačen odnos in ne takšen, kot je bil dotedaj. »Mi od vas ne terjamo denarja, zahtevamo ljubezen in razumevanje, kar je več od denarja,« je dejal dr. Bučar. Tudi je pohvalil gospodarsko podjetnost in uspešnost Slovencev v Kanadi.

Po govoru so sledila vprašanja, ki jih ni bilo malo. Najprej ga je vprašala Julka Zarnek, ali se ni začel komunizem rušiti na Poljskem. Temu vprašanju je dal dr. Bučar isto izjavo kot malo prej v govoru, da so bili Madžari, Čehi in tudi Slovenci tisti, ki so začeli

(dalje na str. 12)

ODMEVI S PRERIJE

LETHBRIDGE, Alta. - Pred tedni smo čuli o razveseljivem dogodku, ko je naš slovenski rojak prevzv. torontski nadškof Alojzij Ambrožič z molitvijo in blagoslovom slovesno ustoličil g. Martina Dimnika za novega »predstojnika Pontifikalnega instituta za srednjeveške študije« in sprejel njegovo uradno prisego. O tem je v obširnem članku poročal torontski dopisnik, univ. prof. dr. Vojko Bratina in omenil, da je tule več njegovega sorodstva, v južni Alberti namreč.

Res je, da je del Dimnikovih korenin tudi tu v malem mestu Lethbridge, v sončni južni Alberti, kot navadno omenjajo, če govore o tehle krajih. Ker smo tudi mi ponosni na doslej prehodeno Martinovo pot, bom skušal nanizati nekaj pomembnejših dogodkov z le-te.

Misli se vračajo 40 in več let nazaj. Žalostna majska procesija 1945. Begunci zapuščajo rodno domovino. Sledile so žalostne in trnjeve postaje: Ljubljelj, Celovec, Vetrinjsko polje, prokletstvo vračanja slovenske domobranske vojske. Sledila je večtedenska skrb, kaj bo s civilisti, ki niso verjeli v rdečo svobodo in se ji raje umaknili na Koroško in v neznano usodo.

Med mnogo tisoči umikajočih se tisti maj so bile tudi Dimnikova družina. Več teh. Tudi mladi šolarček Martin z mamo Zorko, sestrico Branko in sorodniki. Po večtedenski negotovosti so se begunci znašli v koroških taboriščih, Dimnikovi v Spittal ob Dravi. Ker sem poldrugo leto živel s prijateljevo družino na vzhodnem Tirolskem, sem taborišče le tedenko obiskoval, dokler se ni tam pod neugnanem delu ravnatelja prof. Marka Bajuka organizirala slovenska gimnazija in sem bil poklican v taborišče, kjer sem sprejel oz. nadaljeval službo telesno vzgojnega učitelja na tej šoli, obenem pa se udejstvoval v raznih športnih tekmovanjih izven šole.

Šele v taborišču sem se srečal in spoznal z Dimnikovimi. Sport in šola sta me povezali z mladimi. Martinova strica Peter in Štefan sta bila prva iz številnega Dimnikovega rodu, ki sem ju spoznal. Štiri leta smo tolkli begunsko revščino in negotovost, kdaj in kam nam bo usoda določila in ukažala pot, ker misel na vrnitev domov je zbledela, ko smo zvedeli o strašnih usodah vrnjenih sorokov.

Ko so se odprla vrata v prekomorske dežele in se je velik del odločil za preselitev v Kanado, je velik transport slovenskih družin odpotoval v to deželo na različna dela, največ na delo na polja sladkorne pese v daljno Alberto.

Ko so nas delovne pogodbe naselile in razmetale po nase-

lijih okoli Lethbridga, ki nas je po končanih pogodbah tudi združilo. In tod smo se večina šele dobro spoznali. Tu so se šele razgrinjale naše kaj različne zgodbe. In šele todle sem bližje spoznal gospo Zorko in Martina ter Branko. Takrat sem zvedel za njihovo trpko usodo.

Takole se je odvijala: G. Martin Dimnik st. je bil pred vojno aktivni narednik v jugoslovanski vojski. Služboval je tudi v Drnišu, tam spoznal mlado dekle Zorko Prlić, se z njo poročil. Pa so vojne strela raznesle Jugoslavijo in Martin z družino se je preselil v Šmartno, izven Ljubljane.

Ko so italijanske čete z vso korajžo zasedle del slovenskih krajev, so prinesle zmedo in nesigurnost. Seve so brž zaprli člane bivše jugoslovanske vojske in jih poslali v razna italijanska taborišča, med njimi tudi Martina st. Tam so jih dobro dobra sestradi.

Doma v Sloveniji so se dogodki menjavali kakor nestalno vreme. Pojavili so se krivi preroki, prinašali tujo učenost, jo vsiljevali z medenimi oblubami in končno z brutalno nasilnostjo. Preden se je napadeni narod zavedal, je padlo v mestih in podeželju tisoč nedolžnih. Narod se je pa le zavedal nevarnosti, postavil posamično v obrambo, nato pa združil v skupine, vaške straže. Martin se je vrnil in prevzel četo teh vaških straž, ki so branile vasi pred partizani. Vmes pa so bili barantači Italijani. Res težki časi!

Ko je italijanska vojska kapitulirala in so zasedli naše kraje Nemci, so se vaški stražarji umaknili v hosto. Tam so jih presenetili partizani, obkolili in na mesto pobili 25 stražarjev, med njimi tudi Martina. Bilo je to na Velikem Osolniku.

Mlada vdova se je bližje povzala z Dimnikovimi in kasneje z njimi odšla v begunstvo, v Spittal ob Dravi. Usoda tke čudna pota. Vistem taborišču kot šolarček Martin je tiste čase živel tudi gimnazijec, mladostnik Alojzij Ambrožič. Oba je kasneje sprejela Kanada. Takrat dva malo pomembna begunci.

V Lethbridgu se je vsem nam začelo novo življenje. Poiskali smo si delo in spet začeli znova, novo življenje v novih razmerah. Martinova mama je našla delo v katoliški bolnici, otroka pa seve v šolo. Pridna in bistra sta brž napredovala. Martin je kot večina študentov tule po šoli in v počitnicah pridno delal in se tudi športno pridno udejstvoval.

Po končani višji šoli je odšel v Toronto, kjer je vstopil v red bazilijancev, ki so poučevali tudi tule v katoliški šoli. Od doma je odnesel trdno versko

(dalje na str. 12)

Misijonska srečanja in pomenki

875. Darovali so za misijone zadnje tedne

naslednji dobrotniki: Neimenovana družina iz Conn. \$300 za vzdrževanje njihovega domačega bogoslovca za tekoče leto. Družina Stane in Slavota Oven iz Montereya, Kalif., \$200 za vse potrebne v misijonih, v spomin rajne tete Frances Stegu, ki je umrla v Clevelandu in bila Ovnovim sponzor za prihod v Ameriko.

Po Ovnovih je poslal \$500 g. Milan Hlebš, ki deluje v župniji v Santa Clari, Kalif. Ob glavnih cesti imajo 34 čepljevi visok kip Marijinega Srca. Daroval je za misijone in smo mu priporočili vzdrževati domačega bogoslovca, če bi tako želel.

Frank McCann iz Vancouvera, Brit. Col., je poslal za lačne \$25. Ga. Rosaline Pallecchi iz naše fare Brezmadežnega Srca v Scarboroughu, Ont., je spet darovala \$100 za delo Matere Terezije.

Iz Sudburyja, Ontario, sta poslala Vid in Marija Rovanšek ob Misijonski nedelji \$100 za br. Ludvika Zabreta, ki jim je iz Rakovnika poslal knjigo z misijonsko vsebino. Štefan Novak iz Scarborougha je spet daroval \$20 za vse naše misijonarje. Molimo za njegovo zdravje.

Blagajnik Štefan Marolt

je sporočil 21. oktobra tele darove iz vrst sodelujočih v MZA Cleveland: Vid Slemc je daroval \$50 za o. Stankota Rozmana. Ga. Angela Želenik \$50, od tega za sv. maše \$25 in za misijone \$25. Neimenovana za o. S. Rozmana \$60 za dva meseca, ker daje po \$30 mesečno zanjan; desetek pa za sv. maše. T.C. za o. Rozmana \$32, ga. Ana Tomc za vse \$10.

Ga. Mari Miklavčič \$10 za vse, v spomin pok. Franka Stanonika, in \$50 za sv. maše za rajnega moža Jožeta. Ga. Marija Krampel za vse \$35. Ga. Ivanka Kete za g. J. Slabeta \$100. Bernard Lavriša z ženo \$25 za sv. maše za pok. Patricka Ronallyja. Ga. Cilka Tominc za vse \$100. Družina Toneta in Anice Nemec za bogoslovsko vzdrževalnino \$300. Neimenovani za vse \$20.

Ga. Marija Ribič za bogoslovsko vzdrževalnino \$350. Anton M. Lavriša za vse \$10. Ga. Barbara Maganja za vse \$1000 in \$1000 za sv. maše za rajnega moža Jožeta. Polde in Ivanka Pretnar \$350 in sicer \$50 za dar novomašniku, \$300 pa za novega bogoslovca, ki ga bosta vzdrževala. Ted Horn in njegova žena sta poslala iz Montereyja, Kalif., ček za enoletno vzdrževanje njunega domačega bogoslovca.

Imamo več prošenj za vzdrževanje domačih bogoslovcev iz raznih misijonskih držav v Afriki. Širje novomašniki so poslali vabila za ordinacijo na 1. novembra in smo dobrotnikom vabila takoj razposlali. Enoletna vzdrževalnina je sedaj \$300, kar seveda ne krije stroškov, a je vendar znatna pomoč domačemu škofu, da lahko v semenišču sprejme več kandidatov.

Iz Ljubljane se je oglasil g. Andrej Majcen. Proslavljal je 65 let redovniških zaobljub. Kitajci bi mu zakričali »Wan Suei, Wan Suei, Wan Wan Suei« ali »10.000 let, pomnoženih v nedogled«. Kar pomeni vso večnost lahko, če čestitko prav razumemo kot kristjani, ki verujejo v posmrtnost.

Gospa Mimi Martinčič

je poslala izčrpano poročilo o osemnajstem Misijonskem pikniku na njihovi farmi v Maidstone, Ont., ki so ga imeli 9. septembra. Bogu in Mariji so bili hvaležni za lep dan.

Dohodkov je bilo slednjih: Detroitski udeleženci so darovali \$557; hrvatska fara v Windsorju, Ont. \$350; St. Catharine's Ont. \$10; rojaki iz Londona, Ont. \$150; rojaki iz Windsorja, Ont. \$1409; od drugod \$124; nabirka pri maši \$50; žrebanje \$200; prodaja novih predmetov \$43; kuhanja \$413.50; bara (pijača) \$422.35. Celoten dohodek: \$3728.50.

Izdatki so bili: Pijača \$161.48; kuhanja \$28.80; razni stroški; listki, znamke, papir, kuverte \$103.33. Vsi izdatki \$353.61.

\$3728.85 je gospa Martinčič poslala v čekih piscu tega članka v Scarborough. Kanadski ček bomo pretopili za misijonsko pomoč v Toronto.

Ameriški pa smo odpolali v Cleveland g. Maroltu za depozit mis. pomoči MZA. Dne 18. maja pa je že gdč. Mary Trambush iz Detroita poslala \$350 za vzdrževanje domačega bogoslovca v Afriki.

Dobitke glavnega srečolova so dobili: kuhinjska miza, z vložkom po sredi keramike, Nikola Ivčec; ura na lesnem zemljevidu Slovenije, Marija Grebenc (ročno delo); beaujolais vino, Anica Vrečič, ki je vino darovala s hvaležnostjo gospe M. Martinčič; 20 komadov porcelana (china), Lojze Grkman.

Vse dobitke so darovali Martinčičevi, Bogu v zahvalo za mnoge božje dobre, prejete v življenju. Sin Frank je izdelal lesen zemljevid, ki se je ljudem zelo dopadel.

Ga. Anica Tushar je poslala več lepih dobitkov za tombolo iz Gilberta, Minn. Največ je bilo kitajskih spominkov. Vseh dobitkov je bilo 44, lepo število nabranih v Windsorju in okolici.

Kot že leta poprej,

je misijonske darove zbirala ga. Micka Grebenc. Ani Ročnik je zbirala denar za srečke za glavni srečolov.

Nove predmete sta prodajali Mary Košir in Bernadette Martinčič, ki sta tudi prodajali srečke srečolov. Monica Martinčič je prodajala te listke. V kuhiški so pomagale: Rezka Hrovat, Micka Kužnik, Milka Martinčič, blagajno je v kuhiški pa vodila Anita Martinčič. Veliko peciva so žene napekle in prinesle in bilo je vse zelo okusno. V bari sta točila pija-

čo Frank Martinčič in Joe Ročnik.

Ker je ga Martinčič delni invalid zaradi sklepnega revmatizma, je bila zelo hvaležna za pomoč. Milica Kropek je prišla pomagat cel petek pred piknikom. V nedeljo pa so prisile mnoge žene in pridno pomagale, kjer je bilo bolj potrebno.

Darovi so zmanjšali stroške piknika. Neimenovani je daroval dve steklenici žganja.

Piknik je potekel v splošno zadovoljstvo navzočih. Moški so pridno balinali. Mladina je igrala odbojko. Ostali pa so si imeli ob počitku v prijetni družbi mnogo kaj povedati.

Prav vsem je ga. Martinčič za sodelovanje zelo hvaležna. Naj Bog vsem vse poplača!

»Bogu in Materi Božji naj gre prva zahvala. Bil je izredno lep dan. Zahvalim se vsem, ki ste prišli na piknik in tudi tistim, ki bi radi prišli, pa niste mogli, in tistim, ki ste po priateljih ali po pošti poslali svoj dar za lačne v svetu. Tudi Bog Vam bo bogato povrnil, saj nikomur ne ostane dolžan. Hvaležna sem Bogu in Vam, da je nabirka tako lepo uspela, da znamo deliti svoj kos kruha tudi med brati, katere ne poznamo — a so otroci istega Očeta! To je velika božja milost, katere nima vsak, pa za vse je Kristus dejal: 'Reveže boste imeli vedno med seboj.'

Dan pred piknikom me je poklical po telefonu duhovni vodja MSIP, župnik Charles Wolbang, nekaterim med nami poznán izza časov, ko je tu med nami imel misijone.

Želel je vse pozdraviti, se vsem zahvaliti, za vso Vašo pomoč skozi vsa leta. Dejal je, da bo molil za vse, da bo prosil Boga za uspeh in lepo vreme. Kot župnik na fari ima veliko dela, a neutrudno pioniri za pomoč misijonarjem in potrebnim. Midva sva se spoznala v begunskej taborišču Servigliano v Italiji 1945. leta v maju. Vodil je tečaje za kandidate Katoliške Akcije in tako sva se približe spoznala. Šele pred leti sem izvedela, da njegova ljubljena mati ni mogla biti niti pri eni njegovi sv. maši, ker so komunisti to preprečili. Želimo mu, da bi lahko še veliko naredil za božje kraljestvo in za bližnjega!

Veseli smo bili vsi, ko sta med

nas prišla župnik iz hrvatske cerkve sv. Frančiška Asiškega o. Zvonimir Kutleša in župnik Bill Kornackir s starši. Tudi zvestih obiskovalcev iz Detroita smo bili zelo veseli, a na žalost se redčijo naše vrste, bodisi zaradi bolezni bodisi z odhajanjem v večnost. Snidenje med nami je vedno veselo!

Lepa zahvala gre Londonskim Slovencem, da so na svojski način podprli nabirkovo. Že sama misel povezave, zlasti na tujem, je še v večje veselje in vzpodbudo. Enaka zahvala gre Grebenčevima iz St. Catherine's, Ontario.

Po abecednem redu sem zbrala vaše darove. Poleg naših misijonarjev duhovnikov, bratov, sester, medicinskih sester in zdravnikov ter laičnih

misijonarjev nasploh, katerih je skupaj kakih 100, podpiramo zadnja leta tudi hrvatsko sestro Marijo Banić, ki deluje v Rwandi in je priateljica naše sodelavke v domovini s Ivane Cvijin, ki deluje v Subotici, po vrnitvi domov iz Belgije pred nekaj leti.

(Bo še)

Rev. Charles Wolbang CM
131 Birchmount Road
Scarborough, Ontario
Canada M1N 3J7

Letošnji oktober v Toronto

(nadaljevanje s str. 11)

rušiti komunizem.

Nekdo ga je tudi vprašal, kdaj bodo v Sloveniji spremnili zastavo, da ne bo več zvezde na njej. Odgovor je bil, da je bolj važna nova ustava kot zvezda.

Vprašanje je bilo tudi, kako bodo popravili krivice vse od podprtavljenega premoženja do pobitih ljudi? Dr. Bučar je признаł, da tega ni lahko rešiti, ker pobitih ljudi se ne da priklicati k življenju in tudi posledic se ne da popraviti.

Ko je bilo govora o listi devetnajstih, je pojasnil, da nihče od njih ne spada pod odločbo mednarodnega prava in da je bil postopek sprožen v Beogradu in da sedaj formalno pravno lahko ta proces ukinejo.

Gospod Zrnec bi bil rad zvedel, kateri so tisti členi, ki slovensko suverenost najbolj hromijo. Odgovor je bil, da jih nič ne moti, ker se ne ozirajo na zvezno ustavo.

Nekdo bi bil rad zvedel, kaj bo s fanti, ki služijo vojaški rok na jugu. Odgovor je bil, da se ne da nič narediti v tem primeru.

Tudi je bila izražena misel, da bi se morali obnoviti procesi zaradi zgodovinske resničnosti. Dr. Bučar je bil istih misli in je reklo, da imajo resno voljo, da to naredijo.

Glede odnosov do Srbov in Hrvatov je pojasnil, da naj Srbi delajo, kar hočejo, da se Miloševićeva oblast močno maje, da pa je nevarnost, ker da živijo Srbi še v časih Dušanove Srbije. S Hrvati pa da imajo zelo dobre odnose.

Na vprašanje, če se je batil komunističnega delovanja proti samostojni Sloveniji, je bil odgovor, da na podlagi komunizma ni mogoče več zmagati v Evropi in da imajo komunisti majhno intelektualno silo.

Glede Matije Mačka je g. Zrnec vprašal, ali bo Mačkova izjava vredna zaupanja ali ne. Odgovor je bil, da bo treba objektivnih dokazov, ki jih bo presojala komisija.

Ali je možno, da se izvleče iz arhiva kazni iz l. 1945, je bilo vprašanje. Odgovor: Slovenski javni tožilec nima možnosti, da bi posegal v vojaško področje. Jugoslovanska vojska je sedma republika. Ima še pravico posegati tudi v politično življenje.

Proti koncu se je oglasil Ivan Preželj in povedal, da se spominja dr. Bučarja še iz l. 1945. Bil je namreč zaprt v Ce-

lovu v takozvani jezuitski kasarni in tam je takrat imel glavno besedo dr. Bučar, ki je razporejal ljudi za vrnitev v Jugoslavijo. Odgovor se je glasil, da je bilo po dveh dneh njegovega komandovanja konec.

Na vprašanje Staneta Pleškota ali je bila kakšna kupčija ze ceno domobrancev, je pojasnil, da bi bilo treba vprašati politike. Kokrški odred je kot prva enota prišel v Celovec in da prvo noč niso niti vedeli ali so ujetniki ali zmagovalci.

S tem je bil zaključen in ljudje so se razšli vsak proti svojemu domu.

Maria Markeš

Odmevi s prerije

(nadaljevanje s str. 11)

podlago in seve v študiju pridno napredoval. Novo mašo je pel pri nas v Lethbridgu 1971. leta, v navzočnosti vsega Dimnikovega rodu in nas njegovih sorokakov. Pomemben dogodek je to bil, vsem nam v čast in ponos.

Po vrnitvi v Toronto je nadaljeval študije, ki so bile posvečene predvsem srednjeveški zgodovini. Obenem je tudi poučeval na univerzi in še veliko potoval v študijske namene, nato pa svoje znanje nudil, kjer so ga potrebovali. Večkrat je bil v Sloveniji in Dalmaciji, privatno in službeno, bil v Egiptu, Grčiji in drugih krajih Evrope, posebno pa v Sovjetski zvezi, kjer je predvsem posvetil leta zgodovinskega študija. In pred kratkim mu je Cerkev zaupala odgovorno delo predstojništva v pomembnem Institutu.

Premisljam pot naših dveh nekdanjih revnih beguncov. Nad štirideset let življenske poti ju je klesalo, v študiju izpopolnjevalo in končno tudi nagradilo z odgovornimi službami. Bog jima je dal posebne talente, priliko in moč, da sta jih z delom pa tudi z mnogimi žrtvami izrabila. Naj bodo spet izrečene naše izkrene želje predstojniku Martinu in nadškofu Alojziju. Bog naj jima da zdravja in razsodnosti v njunem izvrševanju odgovornih dolžnosti, ki so jima zaupane v Gospodovem vinogradu. Upam, da ju bodo spremljale tudi naše molitve v iskreno, četudi nevidno, oporo pri njunih častnih in odgovornih nalogah.

Pak

MALI OGLASI

For Rent

Single house. 3 bdrms Garage. No pets. E. 74 St. St. Clair area. Sec. deposit. 585-4227.

House For Sale

Euclid. 3 bdrms. Alum. sided. Walk to St. Christine church & school. Call 449-1560.

(47-50)

Apartment For Rent

Lake Shore, E. 185 area. Lge, modern 1 bdrm apts. Appliances, air cond, carpeted. Gar. inc. Quiet bldg. Lease. \$350 per month. Call 338-3205.

(x)